

45

WAS

ISSN 0350-5561

9 770350 556014

Poslanski večeri

VELENJE - Ta ponedeljek je začel z rednimi poslanskimi večeri v Mladinskem centru v Velenju poslanec v državnem zboru Bojan Kontič.

Ob otvoritvi je gostil predstavnike evropske demokratične levice (Boruta Pahorja, Ivica Račana in dr. Zdravka Tomca). Večer je dobro uspel, k čemur so pripomogli številni obiskovalci, Bojan Kontič pa je obljubil, da bo ugledne goste vabil v Velenje vsaj enkrat na dva meseca.

Najhitrejši stroj za izdelavo prototipov

Stran 3

številka 10 četrtek, 12. marca 1998 160 tolarjev

Dogodek, vreden pozornosti

Trojčki

Ne zgodi se prav vsak dan, pravzaprav redko, v Skornem nad Šoštanjem pa se je zgodilo prvič. Na svet so prišli trojčki - trije telički.

Ivica in Andrej Jurkovnik, po domače Močovnikova iz Skornega 46, se ukvarjata z živinorejo in oddajo mleka. Tudi naravni prirastek v njihovem hlevu ni posebnost. Večkrat se jim je že zgodilo, da je katera od njihovih krav povrgla dvojčka, njuna Simka pa ju je prejšnji teden s trojčki res veselo presenetila. "Prepričana sva bila,

da bosta telička dva, saj je bila Simka res močna. Trije pa so k nam prinesli resnično veselje in srečo," sta povedala nasmejana gospodarja. Vsi telički so kreпки in zdravi, nismo pa izvedeli, ali so bili spočeti po naravni ali umetni poti.

■ Slika: vos

Veter

Močan veter, ki je pihal sredi prejšnjega tedna, je povzročil številne nevšečnosti. Ponekod je odkrival strehe, na Dobrovljah se je zaradi vetra podrl kozolec, v Velenju, na Šercerjevi cesti, pa je dobesedno prelomil drevo, to pa je oplazilo nekaj avtomobilov na parkirnem prostoru.

■ Slika: vos

Vreme

Delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Občasno možne krajevne plohe. Bo še razmeroma hladno.

Premogovnik še brez soglasja

VELENJE, 6. marca - V petek naj bi tudi Premogovnik Velenje naposled prejel drugo soglasje Agencije za privatizacijo in tem zaključil proces lastninskega preoblikovanja podjetja v delniško družbo, vendar tega soglasja še niso prejeli. Kdaj bodo naposled tudi v tem podjetju lahko zaključili lastninjenje, je vprašanje, ki tako ostaja še naprej odprto.

■ mkp

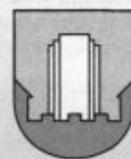
Pesek z ulic!

Marsikoga moti pesek, ki se je čez zimo nabral po ulicah, ko so ga tisti, ki so skrbeli za ceste, nanje ob poledici in sneženju posuli precejšnje količine. Niso bila tako redka vprašanja, ki so jih na pragu pomladi postavljali ljudje, kdaj pa se bodo v Podjetju za urejanje prostora PUP Velenje, odločili in jih počistili.

Julijan Slemenšek s tega podjetja pravi, da to počno že nekaj časa, vsak dan pride na vrsto nekaj ulic. Teren, ki ga imajo na skrbi je precej velik, poleg Velenja sta tu tudi Šoštanj in Šmartno ob Paki, in ker je teren obsežen, se vsega dela ne da opraviti čez noč.

■ mkp

REPUBLIKA SLOVENIJA
MESTNA OBČINA VELENJE

OBVESTILO AKCIJA "OČISTIMO SLOVENIJO"

Mestna občina Velenje organizira v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, mestnimi četrtmi in Podjetjem za urejanje prostora, očiščevalno akcijo.

Akcija bo trajala od 16. marca do 18. aprila.

Razpored, kje bodo postavljeni zabojniki, si oglejte na strani 12.

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA
MARIBOR

PREDSTAVNIŠTVO
v poslovnem centru
v Starem Velenju!
tel.: 063/851-704
in
STROPNIK IGOR s.p.
tel.: 063/854-626
mobitel: 0609 629-086

**VELIKI KONCERT
CRVENA JABUKA**
14.3. ob 21. uri v Beli dvorani
Inf. tel.: 063/861-820, 041/620-764

Gorenje Trgovina

Dobavljali bodo indonezijski premog

Ob izbiri dobavitelja premoga za Termoelektrarno Toplarno Ljubljana so se v zadnjem času v Sloveniji lomila kopja. To pa tudi ni čudno, saj gre za velik posel, vreden kar okoli sto milijonov nemških mark. Zanj se je potegovalo tudi Gorenje Trgovina iz Velenja, ki se doslej v javnosti ni oglašalo, saj so kot poudarja njihov direktor Vincenc Turn jemali postopek izbire kot proces odločanja, pri katerem je potrebno popolnoma zaupati v institucijam, ki vodijo postopke. Vladna komisija je prejšnji teden ponovno proučila postopek in pritožbe dosedanjega dobavitelja Impakte iz Ljubljane in

ponovno odločila, da bo premog dobavljalo Gorenje Trgovina.

Iz tega kolektiva pa so glede na dejstvo, da zadnji dogodki dvigajo veliko preveč prahu in da presegajo vse meje v razvitem svetu uveljavljene poslovne morale in dobrih poslovnih običajev konec prejšnjega tedna takole sporočili:

"V Gorenju, kjer letos pričakujemo več kot milijardo mark konsolidiranih prihodkov in smo hkrati največji slovenski čisti izvoznik, se dosedaj nismo odzvali na vse nastope, napade in provokacije v medijih iz čisto preprostega razloga: raje smo se z vsemi dolgoletnimi

izkušnjami, resnostjo in profesionalnostjo posvetili pripravi in izvedbi posla v zvezi z dobavo ekološko sprejemljivega in očitno (sedaj) cenejšega indonezijskega premoga. Tako je prvih 55 tisoč ton premoga že pripravljenih za prevoz v Luko Koper in se zato prav nikomur ni potrebno bati, da bi Ljubljana ostala brez premoga, kar so že napovedali nekateri mediji.

Nasprotno! V Gorenju z vso odgovornostjo zagotavljamo, da se bomo z našim znanjem in izkušnjami trudili izpolniti vse, kar se od nas pričakuje, pri čemer že imamo izkušnje z dobavo avstralskega premoga pred nekaj leti. ■ mz

Pri tem nam dovolite še pripomniti, da za Gorenje, ki uvozi za več kot 400 milijonov mark surovin in polizdelkov in izvozi 95 odstotkov proizvodnje, resnično ne bil smel biti prevelik zalogaj kupiti in pripeljati dovolj – v vseh pogledih primerne premoga, ki ga potrebuje slovensko glavno mesto.

Prepričani smo, da je Gorenje Trgovina s svojo prijavo na razpis pripomogla k hotenjem po racionalnem ravnanju na področju gospodarske infrastrukture, z izborom pa je komisija pripomogla tudi k dejstvu, da bodo računi za končnega potrošnika nižji." ■ mz

Gostinsko podjetje Turist Nazarje

V torek dražba premoženja

Neurejene razmere v nazarskem gostinskem podjetju Turist so znane že nekaj let, vsaj začetek razpleta pa je končno le na vidiku. V začetku lanskega julija je sodišče za podjetje uvedlo stečajni postopek, ki ga vodi Harold Karner. Stečaj je bil nujen zaradi dejstva, da prisilna poravnava ni bila uspešna. Nekoč zelo znano gostinsko in turistično podjetje je namreč zašlo v velikanske težave, imelo že od leta 1995 blokiran račun, odnosi z zaposlenimi so bili povsem neurejeni, večinoma niti plač niso dobivali, tudi odpravnin niso prejeli, podjetje pa je imelo po bilanci še 70 milijonov obveznosti. Na tej podlagi upniki niso bili pripravljeni na prisilno poravnavo z zmanjšanim poplačilom.

Svoje je dodalo vračanje premoženja v naravi, najemni-

ki obveznosti niso poravnali in nastajale so nove terjatve. "To so bile seveda "slabe" terjatve. Če nekdo namreč nima nič, mu tudi ne moreš nič vzeti. Poleg tega je šlo v Turistu še za del kriminalne naveze, ki je preko svoje firme pošiljala denar nekaterim prednostnim upnikom. Na podlagi tega je ostalo 8 milijonov terjatev, vendar ta firma sploh nima premoženja. Sicer pa ta firma ni stvar stečajnega postopka, ampak kazenskega pregona," pravi stečajni upravitelj.

Delavcem le odpravnina

V stečajno maso so torej štel štiri objekti v Mozirju, Nazarjah, na Rečici ob Savinji in na Ljubnem. Ob tem je mozirski objekt v postopku denacionalizacije, ki se vleče že od leta 1993, spor, ki ga je sprožil Turist sam, pa je trenut-

no še na vrhovnem sodišču. To je seveda krepko oviralo stečajni postopek, ki pa ga zaradi tega ne bodo več zavračevali. Stečajni upravitelj se

poplačane le odpravnine, do povračila plač namreč po zakonu niso upravičeni, ker ob uvedbi stečajnega postopka v podjetju niso bili več zaposleni.

Na bližnji dražbi mozirskega objekta (še) ne bo

je odločil, da takoj reši, ker trenutno je rešljivo in ni sporno. To pomeni dražbo za preostale tri objekte z nekaj slabe oprem in ta dražba bo 17. marca na sodišču v Celju. Izklicna cena je 80 milijonov ob 85 milijonih dolgov. Če bi torej prodali za izklicno ceno, bi poplačali 85 odstotkov upnikov, sicer ustrezno manj. "V vsakem primeru želimo skleniti tisti del stečaja, ki ni sporen, prednostni upniki pa so bivši zaposleni. Ti bodo dobili

Za toliko bomo že prodali, da bomo poplačali prednostne in hipotekarne upnike. Razdelitev bo seveda parcialna, ker mozirskega objekta ne moremo prodati. Če bi lahko prodali še tega, bi vsi upniki uveljavili svoje pravice, vendar menim, da delitve, ki je možna, nima smisla zadrževati," pravi stečajni upravitelj Harold Karner. ■ Jp

AKCIJSKE CENE ZA POTROŠNIŠKE KREDITE!

NOVA KREDITNA PONUDBA PO NAJNIŽJI CENI DOSLEJ:

- KRATKOROČNI IN DOLGOROČNI GOTOVINSKI IN NAMENSKI KREDITI Z ODPLAČILOM DO 5 LET,
- NIŽJE OBREBNE MERE PRI KRATKOROČNIH KREDITIH DO ENEGA LETA ŽE OD T + 5,0 % LETNO,
- PRI DOLGOROČNIH KREDITIH OD 2 DO 5 LET ŽE OD T + 8,0 % LETNO,
- Z GOTOVINO SE LAHKO UVELJAVLJAJO POPUSTI PRI NAKUPU BLAGA ALI ZA PLAČILO STORITEV, LAHKO SE TUDI UPORABI ZA ODPLAČILO KREDITOV, NAJETIH PO MANJ UGODNI OBREBNE MERE.

KREDITI SO NA VOLJO TAKOJ.

AKCIJSKE CENE VELJAJO TUDI PO POSEBNI PONUDBI ZA UPOKOJENCE!

banka velenje

Banka Velenje d.d., Velenje,
bančna skupina Nove Ljubljanske banke
telefon 063 854-251, interna 249 in 303,
fax 063 859-106

Gorenje Velenje

Najhitrejši stroj za izdelavo prototipov

Velenje, 5. marca – V Gorenju iz Velenja so slovesno zagnali stereolitografsko napravo, ki so jo kupili konec lanskega leta, namenjena pa je skoraj izključno razvoju. Kot je na priložnostni slovesnosti, ki so se je udeležili vodilni delavci podjetja Gorenje Gospodinjki aparati, poudaril Peter Krepel, direktor razvojnih dejavnosti v Gorenju, je ta stroj od vseh strojev na svetu, namenjenih hitri in kakovostni izdelavi prototipov, najhitrejši in najkakovostnejši. Za zdaj se v Sloveniji z njim ponaša le Gorenje. Naložba je veljala milijon nemških mark.

Njegova največja prednost je ta, da bodo s pomočjo tega stroja skrajšali razvojni čas novih izdelkov, od ideje pri odlikovalcih do prvega prototipa in hkrati izboljšali njihovo kakovost. Vitalni del naprave je laser, ki strnjuje tekočo plastiko, del sam pa oblikuje računalnik. Poleg izdelave kakovostnih prototipov bodo napravo lahko uporabili še za izdelavo sejemskega eksponatov. Omenjeni stroj uporablja vsa vojaška in avtomobilska industrija na svetu ter nekateri konkurenti Gorenja. V slednjem so se seznanili z omenjeno tehnologijo na njenem samem začetku, prve pramodele pa so dobili iz Amerike pred več kot 6 leti. V Gorenju so prepričani, da jim bo stereolitografska naprava v veliko pomoč v boju za preživetje, ki ga določa huda konkurenca. Stroj bodo uporabili za svoje potrebe, hkrati pa njegove zmogljivosti ponudili še drugi industriji doma in v svetu, inštitutom, univerzam, oblikovalcem, ... Skratka vsem, ki bodo želeli imeti sodobne kreacije v prototipni fazi. Njegove zmogljivosti naj bi zapolnili že ta teden. ■ Tp

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA
FINANCE

DAVČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
DAVČNI URAD VELENJE
Velenje, Rudarska 3

Sprejem dohodninskih napovedi za leto 1997 bo Davčni urad Velenje, Izpostava Velenje organiziral:

1. v avli skupščinske zgradbe, Titov trg
1, Velenje, v času od 23. 3. do 31. 3.
od 8. do 18. ure;

2. v prostorih Občine Šmartno ob Paki v
kulturnem domu dne 19. 3., 24. 3. in
26. 3. od 8. do 16. ure;

3. v prostorih Krajevne skupnosti
Šoštanj, Trg svobode 5, dne 19. 3., 24.
3. in 26. 3. od 8. do 16. ure.

ZPIZ Slovenije, izpostava Velenje

Odškodnine za prisilne mobilizirance

Sprememba zakona o žrtvah vojnega nasilja, sprejeta novembra lani, uvaja pravico do odškodnine v obliki denarne rente za prisilne mobilizirance. Ti bodo slednje dobili skupaj s pokojnino.

Do rente so – po obrazložitvi Zdenke Jakopanec, vodje velenjske izpostave Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – upravičeni prisilni mobiliziranci, ki imajo potrdilo o statusu žrtve vojnega nasilja in so bili v času od 6. aprila 1941 do 15. maja, leta 1945 zaposleni oziroma v zavarovanju, pa mu tega

obdobja pozneje niso upoštevali in so zato morali delati tudi po dopolnjeni polni pokojninski dobi. V navedeno dobo se ne šteje posebna doba in po novem predpisu prisilni mobiliziranec zanjo ne more dobiti odškodnine.

Družinski člani niso upravičeni do odmere družinske pokojnine od osnove, v katero je všteta odškodnina, ampak brez nje.

Odškodnina znaša 1% od pokojnine za vsako leto nepriznane zavarovalne dobe, ki presega polno pokojninsko dobo. Tako kot za vse ostalo mora upravičenec tudi za

novo pravico vložiti zahtevo za odškodnino pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje oziroma njegovi enoti. Vlogo mora priložiti še potrdilo o vpisu v evidenco žrtev vojnega nasilja. ZPIZ bo izdal odločbo o pravici, ki gre upravičencu, od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve. Lani je v velenjski enoti ZPIZ-a vložilo zahtevke za upravičenost do pokojnine za posebno dobo (izseljenci, taboriščniki, prisilni mobiliziranci) 74 občanov, letos pa 22. ■ tp

"Bivati in živeti 98" na Dunaju

Ali moč sejmov blede?

Če ni na najpomembnejšem nacionalnem sejmu v Avstriji dveh eminentnih svetovnih proizvajalcev bele tehnike Electroluxa in Wirlpoola, so možnosti najmanj tri: da so v krizi ali sejni ali proizvajalci oziroma, kar bo najbrž še najbolj držalo, oboji. Verjetno sejni še bolj (kar ne pomeni, da jih kmalu ne bo več), ker razstavljavci na še tako "pomembnih" sejmih enostavno ne najdejo več zadovoljivega finančnega učinka.

Zato se je Gorenje iz Velenja na letošnjem sejmu Bivati in živeti na Dunaju, ki je bil v zadnjih dneh februarja in prvih dneh marca, bolj kot iz kakih velikih pričakovanj,

pojavi zaradi dejstva, da je tam pač dobro biti, ker bi sicer kdo utegnil misliti, da je z Gorenjem nekaj narobe. To na srečo ne drži, ker je Gorenje v prvem letošnjem mesecu v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo prodajo na avstrijskem trgu za četrtno.

"Kljub temu na prihodnost ne gledamo pretirano optimistično," je izjavil direktor Gorenja Austria Ciril Paluc in dodal, da je avstrijski trg preprosto prenasičen. Pri tem pa globalizacija proizvodnje in prodaje (trg vse bolj obvladujejo hipermarketi) neprestano pritiskata na zniževanje cen.

Kakorkoli, Gorenje je na največji avstrijski sejemski prireditvi, kjer se je na več kot 50 tisoč kvadratnih metrih predstavilo okrog tisoč razstavjalcev, imelo kaj pokazati. Na atraktivno urejenem in lokacijsko imenitno izbranim sejemskem

protoru so znova največ zanimanja vzbujali Gorenjevi pralni stroji Simple & Logical (z zavistjo jih opazujejo tudi najpomembnejši svetovni proizvajalci), vsi veliki gospodinjski aparati v najrazličnejših živih barvah in v izvedbah iz nerjaveče pločevine, nova linija hladilnikov Gorenje Harmony, posodobljeni štedilniki in kakopak tudi kuhinje iz Gorenje tovarne pohištva v avstrijskem Freistadtu. Za kuhinje, kjer Gorenje v Avstriji posega v višje cenovne razrede, so značilne tople pastelne barve,

David Devin - Gorenje Trzenje: "Gleda na zasičenost avstrijskega trga s proizvodni bele tehnike bomo zadovoljni, če bomo letos prodali enako število Gorenjevih izdelkov kot lani, to je nekaj žez 100 tisoč."

kakovostni materiali, vrhunska izdelava in kar največja funkcionalnost.

Ali so v Gorenju uspeli prepričati vsaj del sejemskih obiskovalcev, ki se jih je v dobrem tednu zvrstilo okoli 180 tisoč, bodo pokazali naslednji meseci. Začelo se je dobro.

■ Vojko Zupanc

Na avstrijskem trgu, ki letno "pogoltne" poldruhi milijon velikih gospodinjskih aparatov, je prisotnih 47 blagovnih znamk s kar 3700 različnimi modeli. Mnoge novosti so proizvajalci predstavili na sejmu Bivati in živeti 98.

Kovinotehna Celje podpisala obojestransko pogodbo s Searsom

Trg s 350 milijoni kupci

Celje, 3. marca – "Sklenitev petletne obojestranske ekskluzivne distribucijske pogodbe (z možnostjo podaljšanja) z drugim svetovno znanim podjetjem na področju maloprodaje – ameriškim Searsom, je za Kovinotehno iz Celja življenjskega pomena," je na novinarski konferenci poudaril predsednik uprave celjskega podjetja Aleš Ilc. S tem je Kovinotehna namreč prevzela skrb za oskrbo z izdelki Searsa v srednji in vzhodni Evropi z več kot 350 milijoni prebivalcev. Prvi izdelki znamenite ameriške blagovne znamke bodo kupcem v Sloveniji na voljo čez dober mesec dni. Poslovno uspešno pa je sklenilo to podjetje tudi leto 1997.

Po Ilcevih besedah je ena velikih Kovinotehninih razvojnih slabosti velikost podjetja glede na komaj 2 milijonski domači trg, zato si še toliko bolj želijo postati mednarodno trgovsko podjetje. Podpisana pogodba jim to omogoča. Z njo se je Kovinotehna obvezala, da bo zagotavljala vrhunske izdelke in

tako skrbela za zadovoljstvo kupcev oziroma da ne bo okrnila ugleda Searsa in njegovih blagovnih znamk Craftman, Die Hard in Kenmore. Pri tem je Ilc omenil možnost izločitve balkanske in vzhodnoevropske tehnologije pri postopku dodeljevanja licenc. Gotovo bodo imeli težave pri zagotavljanju zahtevane kakovosti izdelkov tudi nekateri slovenski proizvajalci, saj so Searsova merila za ugotavljanje slednje strožja kot v Sloveniji. Kakovost izdelkov, ki se bodo morebiti znašli na Searsovih prodajnih policah, bodo v tem ameriškem podjetju preverjali v lastnih laboratorijih. Sears namreč za večino svojih izdelkov daje doživljenjski porok. Kovinotehna bo lahko sklepala tudi poddistribucijske pogodbe (da ne bo vezana le na lastno maloprodajo ali franšizne trgovine), zato bodo skrbno izbirali tudi poslovne partnerje. Kovinotehna je s podpisom pogodbe pridobila predvsem odprt informacijski in izobraževalni sistem ter še nekaj drugih zadev, ki bodo pripomogle k dosegu zastavljenih poslovnih ciljev, skupaj z zaposlenimi. "Vse izdelke nabavljamo pod enakimi pogoji kot jih kupuje Sears, ki je lani ustvaril približno 42 milijard dolarjev celotnega prihodka.

Strateški cilj je tudi dokapitalizacija Kovinotehne, vendar pa o tem za zdaj ne potekajo nobene aktivnosti," je še povedal Aleš Ilc.

Na osnovi te ekskluzivne obojestranske pogodbe v prihodnjih 5 letih nihče iz Vzhodne Evrope ne bo mogel kupiti Searsovega blaga mimo Kovinotehne. S tem je celjsko podjetje pridobilo 350 milijonov potencialnih kupcev. Že letos naj bi z distribucijo Searsovih blagovnih znamk ustvarili za 15 milijonov dolarjev prometa. Čeprav pogodba za prvo leto sodelovanja predvideva vrsto olajšav, so v Kovinotehni delniški družbi trdno odločeni izpeljati predvidene pogodbene obveznosti. Za letos načrtujejo povečanje prodaje za 20%, ponudbo pa v prvi fazi obogatili z izdelki, ki jih na teh trgih ni. Ta zahteven projekt naj bi razvili s polno zmogljivostjo prihodnje leto. Prvi prodajni center, ki bo postal tako prepoznaven kot so ameriški, bodo v jeseni letos odprli na Ptuj.

Pomočnica predsednika uprave za področje financ Milena Sedovnik pa je novinarje seznanila, da je Kovinotehna brez 14 aktivnih hčerinskih podjetij lani ustvarila za 407 milijonov DEM prometa, kar je za 8% več kot

leto prej. Ko bodo izdelali še konsolidirano bilanco, bo ta sistem, kot kažejo nekateri podatki, ustvaril še dodatnih 140 milijonov mark prometa. 87% skupnega prometa je Kovinotehna dosegla na domačem trgu, kjer se v zadnjih letih močno povečuje delež prodaje na drobno (lani so jo povečali za 14%). Vrednost prometa s tujino je lani dosegla 51 milijonov nemških mark, kar je za petino več kot leto prej, odstotek lastnega izvoza so povečali na 70% vsega izvoženega. Tržišča imajo v državah bivše Jugoslavije, preostalo polovico pa v Rusiji in Ukrajini. Ustvarjen bruto dobiček naj bi v Kovinotehni d.d. lani znašal 77 milijonov SIT, za širitev prodajnih zmogljivosti in ureditev skladišnega poslovanja pa so lani porabili 5 milijonov nemških mark. Sedovnikova je še povedala, da je celjsko podjetje lani ustvarilo tudi poslovni dobiček, ki pa ga - po Ilcevih besedah - ne bodo delili, ampak usmerili v nove naložbe.

■ tp

Obisk z razlogom:

Kovinoplastika Benda Spodnja Rečica

Izjemni dosežki družinskega podjetja

"Franc Benda, uspešen podjetnik, je s svojim strokovnim znanjem, osebnostjo ter učinkovitimi in uspešnimi metodami vodenja kooperacije pripomogel k uresničevanju ciljev in dosežkov družinskega podjetja na domačem in tujem trgu... Zato mu komisija za nagrado Gospodarske zbornice Slovenije podeljuje nagrado za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke za mala podjetja." To je med ostalimi pisalo v obrazložitvi priznanja, ki ga je med petimi slovenskimi malimi podjetniki na trideseti podelitvi dobil tudi Franc Benda, direktor družinskega podjetja Kovinoplastika Benda iz Spodnje Rečice.

"To je veliko priznanje zame in za mojo družino, to je nagrada za vse nas za minule in bodoče dosežke," je dejal Franc Benda. Podjetje je sicer ustanovila žena Vera v letu 1978 in je zaposlovalo eno delavko, pet let kasneje je podjetje šlo na 15 zaposlenih, v tem letu je Franc zapustil delo v Glinu in se vključil v družinsko firmo. "Sledilo je iskanje novih trgov, novo zaposlovanje, oblikovanje novih programov in posledica vsega tega je bil skokovit napredek," pravi

Franc Benda. V takratni državi je podjetje delalo za uveljavljene firme kot so bile Obod Cetinje, Tovarna motorjev Rakovica, Rudi Čajevec, Gorenje in Gorenja MGA. "Po razpadu Jugoslavije smo izgubili 70 odstotkov trga, res pa je, da imamo še sedaj predstavništva v Beogradu in Skopju. To tržišče se bo nekoč zopet odprlo in velja biti pripravljen. Sicer pa smo izpad nadomestili s povečanim vključevanjem v programe Gorenja in Gorenja - Mali gospodinjski aparati. Slednje se je takrat že tesno povezovalo s firmo Bosch Siemens in z njo sodelujemo še danes. Danes Kovinoplastika Benda zaposluje 30 delavcev v proizvodnji in 5 v trgovini, ki smo jo odprli v Celju in jo vodi sin," pravi Franc Benda, ki ima skupaj z družinskimi člani in zaposlenimi veliko tehtnih delovnih in razvojnih načrtov.

Franc Benda je tudi predsednik Zgornjesavinjske območne obrtne zbornice in ima veliko zaslug za razvoj malega in srednjega podjetništva na tem področju, tudi pri ustanovitvi Zgornjesavinjskega podjetniškega centra. Ta je eden izmed 44 takšnih centrov v Sloveniji, zaradi lepih dosedanjih dosežkov pa je bil izbran med 10 centrov, ki bodo v letu 1998 deležni denarne in siceršnje državne pomoči in podpore. "Priznanje Francu Bendi in njegovemu družinskemu podjetju ima vsaj dvojni pomen. To je priznanje firmi za njene uspehe, evropsko kakovost in dobre razvojne programe na eni strani, na drugi pa veliko pomeni za uveljavljanje malega gospodarstva vse Zgornje Savinjske doline v slovenskem prostoru. Takšni dosežki odpirajo mnoga vrata in ostalim podjetnikom omogočajo, da lažje prestopijo njihov prag," je ob visokem priznanju Kovinoplastiki Benda posebej poudaril direktor Zgornjesavinjskega podjetniškega centra Rudi Hramec.

■ JP

Priznanje za minule dosežke in velika obveza za uresničevanje bodočih

11 podjetij med najhitreje rastočimi

ŽALEC - Iz poročila Uprave enote Žalec je razvidno, da so med skupno 2481 registriranimi podjetji konec lanskega leta prevladovala majhna zasebna podjetja z največ 10 zaposlenimi. Takih je bilo malo manj kot 88%, izstopajo pa trgovine in predelovalne dejavnosti. Prav te so ekonomsko najpomembnejše, saj so v letu 1996 ustvarile 42,7% dobička, za odstotek manj trgovine. Po podatkih slovenskega poslovnega tednika Gospodarski vestnik, se je med 406 podjetji z največjo rastjo prihodka v Sloveniji uvrstilo kar 11 podjetij iz občine Žalec (najvišje med njimi - na 90. mestu - je podjetje Savinjski kruhek iz Žalca. Kar 57% vsega dobička v letu 1996, izražena z deležem prihodka v skupnih prihodkih gospodarstva, so ustvarile zasebne družbe. Samostojni podjetniki oziroma zavezanci za davek iz dejavnosti so ustvarili 17.246 milijonov SIT prihodkov, kar je 37,7% več kot leto prej. Z izgubo jih je poslovalo 127, skupna izguba pa je znašala 55 milijonov tolarjev.

Turizem v porastu

Poleg šestih turističnih agencij si "gredo" turizem v Spodnji Savinjski dolini še štiri večja gostinska podjetja (po podatkih Agencije za plačilni promet bodo tudi letos poslovala z izgubo), skoraj vsi gostinci pa poslujejo kot samostojni podjetniki. Največ med njimi (56) jih v svojih obratih ponuja samo pijačo, v 45 obratih nudijo prehrano, prav tako na treh kmetijah odprtih vrat (nočitvene zmogljivosti tu niso registrirane), v šestih planinskih domovih pa prehrano in nočitev.

Lani je območje Uprave enote Žalec obiskalo 5443 turistov, kar je le 5% več v primerjavi z letom prej. Med njimi je bilo 3983 tujih turistov ali 73,2%, opravili pa so 12.257 nočitev (v povprečju so gostje bivali 2,2 dni). Med turističnimi zanimivostmi je lani pritegnila pozornost Rimska nekropola, ogledalo si jo je za 28% več turistov, 21.123 ali za 2% več kot leto prej pa jih je občudovalo lepote jame Pekel.

■ tp

Ljubno ob Savinji

Bo Planinka družinski hotel?

Na Ljubnem ob Savinji močno upajo, da bo kmalu konec težav in zablod z nekoč tako znanim in uveljavljenim gostinjskim objektom Planinka na najlepšem mestu v središču kraja. Upanje je namenjeno morebitnemu novemu lastniku, ki bi lahko bil znan po torkovi dražbi premoženja pod-

jetja Turist v stečajju. Na občini Ljubno posebej poudarjajo, da bodo novemu lastniku pomagali po najboljših močeh, če bo le uresničeval že izoblikovan program, če bo torej vrnil veljavo Planinki. Morda v obliki prijetnega družinskega hotela, morda kako drugače, predvsem velja želja, da bi

občina in Ljubno samo z oživiljenim objektom znova pridobila zaupanje in ugled. Izklicna cena za Planinko je 38 milijonov tolarjev, precej milijonov bo seveda potrebnih za temeljito preureditev, prav pri tem pa bo lahko novi lastnik računal na občinsko podporo.

■ JP

ZZZS, območna enota Ravne na Koroškem

“Pravilniki in pravice za vse enaki!”

Tako trdi Adi Cigler, direktor območne enote Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Ravne na Koroškem glede uresničevanja pravic zavarovancev iz zakona oziroma sistema obveznega in prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja na območju delovanja te enote, v katero sodijo tudi občine Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki ter vseh pet občin Zgornje Savinjske doline. Na obisk smo se povabili predvsem zato, da bi iz prve roke izvedeli o rezultatih poslovanja enote, kaj prinaša zavarovancem leto 1998 in ali so pogoste kritike, ki jih glede napotitev na nadaljnjo zdraviliško zdravljenje imajo zavarovanci iz omenjenih občin, upravičeni.

● **Znani so kazalci gospodarjenja za preteklo leto. Ste poslovali uspešno? Mnogi zavarovanci bi najbrž menili, da zelo uspešno?**

Adi Cigler: "Teh kazalcev sam še nimam v rokah. Na rav-

ni Zavoda v Ljubljani pa je pripravljeno zaključno poročilo, ki ga bodo v bližnji prihodnosti obravnavali pristojni organi Zavoda. Na osnovi podatkov, ki smo jih sproti spremljali v lanskem letu, na področju obveznega zavarovanja ne bomo poslovali z izgubo, težave pa bodo na področju prostovoljnega zavarovanja."

● **Katere bodo letošnje najpomembnejše novosti? Se morebiti obeta zavarovancem nadaljnje manjšanje pravic in večanje obveznosti?**

Adi Cigler: "Zmanjševanja pravic po vsej verjetnosti ne bo. Nasprotno. Mi bomo morali prej poglobiti odnose v postopkih njihovega uveljavljanja na področju zdravstvenega varstva, saj se na terenu srečujemo s pritožbami zavarovancev. Ti tožijo, da težko prihajajo do zdravnikov, da morajo čakati na zdravniške storitve, nekateri

Adi Cigler: "Zavod bo moral delovati v korist zavarovancev."

pa pri tem izražajo še nezadovoljstvo z opravljeno storitvijo. Ena od naših nalog bo zato podrobna analiza vzrokov za takšne postopke in pomoč zavarovancem, da bodo ti prišli do kakovostnih storitev. Pozornost bomo namenili še nekate-

rim administrativnim postopkom, kot so pri potrjevanju zdravstvenih izkaznic, pred našimi ustanovami, pa tudi pri samem zdravniku. Najbrž veste, da smo v Sloveniji začeli uresničevati velik projekt kartice zdravstvenega zavarovanja, ki naj bi olajšala delo nam, ki poslujemo z zavarovanci, zdravstvenimi ustanovami, pa tudi samim zavarovancem pot do zdravstvenih storitev."

● **Najbrž vam ni neznano, da zavarovanci vaših izpostav v Velenju in Mozirju niso preveč zadovoljni glede odločitev o upravičenosti do nadaljnjega zdravljenja v zdraviliščih. Te mnogo lažje, po njihovem mnenju, uveljavljajo v sosednjih izpostavah Zavoda. So lahko merila za napotitve tako različna?**

Adi Cigler: "To ne bi smelo držati. V posameznih primerih lahko prihaja do kakšnih pomanjkljivosti, napak, napačnih odločitev. Glede na zbrane

podatke je v slovenskem prostoru, zlasti pa v okviru naše enote, postavljena enotna politika in odnos do pošiljanja zavarovancev v zdravilišča. Zdravniške komisije prve stopnje pri naši območni enoti in pritožbene druge stopnje v Mariboru so pooblaščenice, da v skladu z Zakonom o zdravstvenem zavarovanju napotujejo zavarovance na zdraviliško zdravljenje. Osnova za odločanje o tem so Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja, kjer so opisana bolezenska stanja, po katerih je zdraviliško zdravljenje utemeljeno. Od leta 1995 dalje statistično spremljamo število odobrenih zdraviliških zdravljenj tudi po naših izpostavah. Za izpostavo Velenje, ki pokriva približno 34% zavarovanih oseb naše območne enote, zdravniška komisija odobri približno 35% letne kvote zdravilišč. Poleg tega zavarovanci te izpostave v 95% deležu izkoristijo še let-

no kvoto ambulantnih fizioterapij predvsem v zdravilišču Topolšica. Iz tega je razvidno, da so merila zdravniške komisije v območni enoti enotna."

● **Ali menite, da so morebiti bili zavarovanci iz občin Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki in petih občin Zgornje Savinjske doline pred uvedbo zavarovalniškega sistema glede napotitve na zdraviliško zdravljenje preveč razvajeni?**

Adi Cigler: "Težko bi komercialno dogajanja v preteklosti. Trdim lahko le, da sedaj komisije odločajo o napotitvah v skladu z veljavnimi pravili."

● **Torej so se poopravila merila?**

Adi Cigler: "Politika na tem področju v Sloveniji je, da bi se pravice zavarovancev do zdraviliškega zdravljenja poenotile, in da bi zavarovane iz Ljubljane, Murske Sobote, Kopra imel - po strokovnih indikacijah, pravilih in odločitvah - enake možnosti do zdraviliškega zdravljenja kot tisti iz Velenja in obratno."

■ Tp

OŠ KDK Šoštanj, podružnica Topolšica

“Turizmu pomaga lastna glava”

Topolšica, 9. maja - Turistična zveza Slovenije je v tem šolskem letu že dvajsetič zapored razpisala natečaj z naslovom Turizmu pomaga lastna glava, tema, ki jo je določila, pa Pridite k nam na počitnice, s posebnim poudarkom na Leto športa v turizmu. Natečaj velja za učence osnovnih šol, za sodelovanje v njem pa morajo ti pripraviti raziskovalno nalogo, v povezavi z njo pa še odrsko predstavo in razstavo. Vsi, ki izpolnijo pogoje za sodelovanje (taka sta letos kar 102 šoli iz cele Slovenije, kar pomeni, da je letošnje gibanje najmožnejše doslej), se najprej predstavijo na območnih festivalih. Letos jih bo 10, eden od njih bo potekal v torek, 17. marca v Topolšici.

Na novinarski konferenci v

prostorih hotela Vesna v Topolšici so organizatorji slednjega javnosti predstavili aktivnosti ob tej priložnosti, ki jim v samem kraju, v občini Šoštanj in nenazadnje tudi v širši okolici namenajo precej pozornosti.

Gre za prvi območni festival Turizmu pomaga lastna glava na območju bivše občine Velenje sploh. Pri Turistični zvezi Slovenije so se za velenjsko območje odločili zaradi velikega števila prijavljenih v celjski regiji. Žal, vsi prijavljeni kasneje niso vztrajali na tej poti in tako so tri osnovne šole iz velenjske občine odpovedale sodelovanje. Namesto 11 bo na območnem festivalu v Topolšici sodelovalo 7 osnovnih šol, in sicer OŠ Gorica Velenje, KDK Šoštanj, podružnica Topolšica, Mozirje, Ljubno ob Savinji, OŠ

Blaža Arnič Luče, Ivana Škvarče Čemšenik in OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad. Kot smo slišali, OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj, podružnica Topolšica, ni bila izbrana po naključju. Na šoli zavzeto namreč šest let deluje turistični podmladek pod mentorskim vodstvom Jane Kovič. Ta je med drugim povedala, da bodo na festival poleg šol in tudi drugih povabili še ljudi iz gospodarstva, saj so mladi opravili zelo zahtevno, zanimivo in inovativno delo. Včasih obudijo iz pozabe stare običaje, odkrijejo nove zanimivosti, najdejo drugačne poti, sporščajo domišljijo in podobno. Majda Menih, predsednica Turistične zveze Šoštanj je poudarila, da se bodo potrudili biti prijazni gostitelji, saj pričakujejo, da bodo sodelujoči na festivalu tudi sami

kdaj turisti. Direktorica Naravnega zdravilišča Topolšica Lidija Fijavž Špeh je menila, da so vlaganja v mlade naložba, njihove naloge pa kakovosten prispevek k predstavitvi turističnih znamenitosti kraja, s katerimi seznanjajo goste. Avgust Tajnšek, predsednik počitniške zveze Kažipot Velenje, je izrazil upanje, da bo območni festival spodbuda za ustanavljanje krožkov turističnega podmladka na osnovnih šolah in za krepitev mladinskega turizma.

Posebna komisija bo pregledala naloge, jih ocenila, prav tako razstavo in odrsko predstavo. Skupina z največjim številom točk se bo nato udeležila državnega tekmovanja, ki ga običajno pripravijo na dan zemlje.

■ tp

Kljub strogom merilu za pridobitev pomoči

Lani 30% več upravičencev

Kljub strogim merilom, ki se v zadnjih nekaj letih niso spremenila, so na Centru za socialno delo v Velenju zabeležili 30% porast števila upravičencev do socialnovarstvenih pomoči (denarni dodatek, denarna pomoč v enkratnem znesku, pomoč kot edini vir preživljanja) v primerjavi s preteklim letom. Predvsem se je povečalo število prejemnikov, starih od 26 let (ti predstavljajo kar 70% vseh). Razmisleka je vreden tudi podatek, da je med bilo med prejemniki pomoči kar 85% samskih upravičencev.

“Ni težko ugotoviti,” pravi direktorica velenjskega Centra Jelka Fužir, “da je brezposelnost med mladimi velika, pogojji za pridobitev pomoči pa so se v začetku tega leta še zaostriji. Po napovedih sodeč, se bodo v prihodnje še bolj. Pogoj za pridobitev pomoči za čas brezposelnosti bo namreč bolj kot doslej odvisna od prizadevanj vsakega posameznika oziroma od njegove udeležbe v aktivni politiki zaposlovanja. Pomoč lahko izgubijo tako na Centru za socialno delo kot na Uradu za delo. Premalo časa je minilo, da bi lahko povedala kaj o učinkovitosti te novosti.”

Ob neprilagojenih merilih glede na stanje v družbi so lani na centru zabeležili upad števila upravičencev do delnega plačila najemnine za stanovanja. Med prosilci so bile predvsem družine, vstopni pogoj za pridobitev te pravice pa je denarni dodatek. Najvišji znesek te pomoči pa je znašal, seveda ob izpolnjenih vseh ostalih pogojih, 7000 tolarjev.

Pravi odraz slabšega položaja razmer, v katerih živijo naši občani, pa je – po besedah Fužirjeve – kar za 90% več izplačanih enkratnih denarnih pomoči v primerjavi s preteklim letom. 905 jih je potrkalo na njihova vrata, ker so se znašli v določenem trenutku v zanje nerešljivem položaju iz krize. Največ je bilo med prejemniki te pomoči delavcev podjetja Eso oprema v stečaju, ob koncu leta pa so se jim zaradi posledic požara pridružili še stanovalci graščine v Šoštanju. Približno 200 so izdali potrdila, s katerimi so se oglašili še na sedežih velenjske Karitas in Območne organizacije RK Velenje, ki pa jim zaradi pomanjkanja materiala niso mogle vedno pomagati tako, kot bi si želeli.

■ tp

Slovenija v središču ogroženega območja glede klopotov

Pritajeni sovražnik na preži

Mile zime, kakršna je letošnja, naravnost ustvarjajo pogoje za “aktivno delovanje” pritajenega sovražnika ljubiteljev narave, sploh pa gozdarjev, gobarjev, planincev, kamor uvrščajo klopa iz vrst Ixodes ricinus, ki z ugrizom prenaša hudi bolezniki kot sta meningoencefalitis ali virusna bolezen možganske ovojnice in centralnega živčnega sistema ter bolezen sklepov (lymska borelijoza). Klopi so razširjeni po vsej Evropi, Slovenija in del sosednje Hrvaške pa sta v središču ogroženega območja. Pri nas so okuženi klopi najbolj razširjeni na območju Zgornje Savinjske in delu Šaleške doline, v gozdovih na Gorenjskem, manj pa na Notranjskem, v Beli Krajini in Dolenjskem ter v zahodnem delu Pomurja. Po nekaterih podatkih v “pravi zimi” zbolijo v Sloveniji za ugrizom klopa do 300 ljudi, v toplih zimah pa se število obolelih podvoji. Na

območju celjske regije so lani zabeležili 46 primerov klopnega meningoencefalitisa.

Kot je povedala Alenka Skaza - Maligoj, specialistka epidemiologije na Zavoda za zdravstveno varstvo Celje, lahko ljudje sami veliko naredimo za

zaščito pred okužbo. Za sprehod ali kakšne druge aktivnosti v naravi se moramo primerno obleči in obuti. Oblečila naj imajo dolge rokave, ob koncu stisnjene, naj bodo svetlejših

barv. Po prihodu iz gozda jih je potrebno temeljito skrtučiti, še najbolje oprati. Temeljito je potrebno pregledati tudi telo, se oprhati in si umiti glavo. Če opazimo klopa, ga nikar ne dušimo s kosmičem vate, namočenim v olje ali kakšno drugo tekočino, ampak ga moramo na hitro odstraniti s posebno pinceto. Imajo jih v vsaki boljše založeni lekarni.

Poleg lastnih preventivnih ukrepov in razpršil kot so Autan in njemu podobna sredstva, pa sodi med najbolj učinkovito zaščito proti meningoencefalitisu cepljenje. Še je čas za to. Tisti, ki se doslej še niso cepili proti klopnemu meningitisu, morajo dobiti dva odmerka cepiva v presledku enega meseca, po devetih do dvanaestih mesecih pa še tretji odmerek. Kot je zatrdila Maligojeva, že drugi odmerek cepiva zagotavlja 90% zaščito, po tretjem pa je ta večja še za

8%. Poleg tega, da gre za učinkovito cepivo (uvažajo ga iz Avstrije), nima praktično nobenih stranskih učinkov. Cepijo tudi otroke, stare več kot eno leto. Doslej je veljalo pravilo, da je potrebno poživitevne odmerke pozneje dobiti vsaka tri leta, po novem pa se je to obdobje podaljšalo na pet let. Cepljenja proti klopnemu meningitisu odsvetujejo le tistim, ki so preobčutljivi na kurja jajca, pa tudi taki, ki imajo povišano telesno temperaturo, morajo cepljenje preložiti za nekaj časa. Cepiva v zdravstvenih domovih nimajo več na voljo, ampak le na Zavodu za zdravstveno varstvo na Ipavčevi 18 v Celju. Ambulanta je odprta vsak dan od 8. do 12. ure, eno cepljenje pa stane 3800 tolarjev. Ker cepivo ni na pozitivni listi zdravil, zavarovalnica zanj ne povrne stroškov.

■ tp

SERVIS
BIROTEHNIKA
ELEKTRONIKA
BRUNO PODVINSEK S.P.
Mobil: 0609 638 714
Tel./fax: 063 893 385

RADIO
VELENJE
107,8 MHz

Sonaravno ali ekološko kmetovanje

Bo zanimivo, ko bo za nekatere tudi potrebno

Pred približno dobrima dvema letoma so se v Sloveniji pojavile ideje o sonaravnem ali ekološkem kmetovanju. Po ocenah je na področju bivše občine Velenje in v občinah Zgornje Savinjske doline kar 70% kmetij primernih za obdelovanje zemlje na način naših pradedkov in prababic (pri tem pa uporabljajo vse znanstvene izsledke, sodobne postopke obdelave tal ...). Čeprav je pridelek manjši za 30%, za vsaj toliko višji pa so stroški tovrstnega pridelovanja hrane, je težave sonaravnega kmetovanja z dobro voljo in sodelovanjem oziroma pomočjo države moč odpraviti. Za zdaj pri kmetih zanj ni posebnega zanimanja, z vstopom Slovenije v Evropsko unijo pa bo najbrž za marsikatero kmetijo to ena od rešilnih bilk za preživetje.

V Sloveniji 4,1, v Avstriji približno 10 ha obdelovalne zemlje na kmetijo

Ema Pavlič, specialistka poljedelstva pri Kmetijski svetovalni službi Zavoda za živilnorojo in veterinarstvo Celje in članica skupine za sonaravno kmetovanje na republiški ravni meni, da bi v tem trenutku ob vstopu v Evropsko unijo imelo možnost preživetja približno 10% kmetij s konvencionalno oziroma intenzivno proizvodnjo v Sloveniji. Kar pomeni, da imajo od 10 do 12 krav, več kot 10 hektarjev obdelovalne zemlje. "V tem trenutku pa znaša povprečna velikost slovenske kmetije 4,1 ha obdelovalne zemlje, (v sosednji Avstriji približno 10 ha). Podatek je zgorevoren in samo potrjuje, da bodo morali na marsikateri slovenski kmetiji poiskati dodaten vir zaslužka. Med možnostmi je tudi sonaravno kmetovanje. Z njim se danes v Avstriji ukvarja že 20% kmetij."

Tam, kjer naravne danosti preprečujejo intenzivno pridelavo

Največje možnosti za kmetovanje, ki so ga poznali naši pradedki in prababice, imajo na kmetijah, kjer naravne danosti preprečujejo intenzivno pridelavo. Po mnenju Plavličeve je na področju občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki ter Zgornje Savinjske doline kar 70% kmetij (zaradi strmih, ugreznih, mejnih

območij...) primernih za sonaravno kmetovanje.

Za 30% manjši pridelek, a več dela in precej več znanja

Prednost sonaravnega kmetovanja je poleg ohranjanja rodovitnosti tal tudi skrb za krogotok hranil v sistemu rastlina-žival - človek. Razlogov za to, da se kmetje za zdaj bolj zanimajo za smernice, pogoje kmetovanja in prodajo izdelkov, pridelanih na ekološki način, je več. "Ko tehtajo prednosti in slabosti, se v tem trenutku raje odločajo za manj zahtevno intenzivno pridelavo. Pri sonaravnem načinu kmetovanja je namreč pridelek manjši za približno 30%, stroški pridelave pa so vsaj za toliko ali kakšen odstotek več višji. Poleg tega je pri tem načinu potrebnega več dela in tudi precej več znanja. Vse se začne v poljedelstvu. Smiselno pa je, da celotna dejavnost na kmetiji upošteva načela ekološkega kmetovanja, torej tudi v živilnoroji. Čeprav so začeli aktivnosti v Sloveniji pred dvema letoma, je še kar precej zadev, povezanih z ekološko proizvodnjo, nedorečenih. V živilnoroji glede zdravljenja, dodajanja stimulansov rasti, v poljedelstvu pa pri varstvu rastlin. Vsemu navkljub menim, da je slabosti z dobro voljo, s posebnimi denarnimi vložki države, lokalnih skupnosti in še koga, moč odpraviti. Nenazadnje ob vstopu v Evropsko unijo bodo kmetje iz tega naslova lahko zahtevali podporo. Kmetje v sosednji

Avstriji so to znali "poštimiti".

Načela ekološkega kmetovanja - ohranjanje rodovitnosti tal

Osnovna načela ekološkega kmetovanja so usmerjena v dolgoročno ohranjanje rodovitnosti tal, ki jo je mogoče doseči predvsem s kolobarjenjem. Vendar ne le s koruzo, ampak tudi z zasaditvijo polj z ječmenom, ržem, ovsom, ajdo, z različnimi travno-deteljnimi mešanici in podobnim. Uporaba lahkotopnih rastlinskih hranil v obliki mineralnih gnojil je prepovedana, prav tako uporaba sredstev za zatiranje bolezni in škodljivcev (fungicidov in herbicidov). Namesto teh se uporabljajo organska gnojila, kamor sodijo gnoj, pridelan na domači kmetiji, ali zeleni posevki.

Za varstvo rastlin je na trgu že moč kupiti biotične pripravke, med preventivnimi ukrepi pa prevladujejo vzgoja sort, odpornih proti škodljivcem, uporaba lepilnih plošč. Dovoljena je tudi uporaba žvepla in bakra (do 1,5 kg/ha na leto). Obstajajo še drugi biotični pripravki, izdelani na osnovi naravnih mikroorganizmov. Sonaravno kmetovanje v živilnoroji je nekoliko zahtevnejše, saj je zanj primerna le reja živali, ki se lahko gibljejo prosto. Prehrana živali temelji na doma pridelani krmu (manjši

dokup slednje je mogoč, vendar le z ekoloških kmetij), potrebno pa je upoštevati tudi določila pri izgradnji objektov (točno določene talne površine za posamezne živali, osvetlitev hlevov, zračenje...).

V Sloveniji že delujejo združenja za ekološko kmetovanje

V Sloveniji deluje že kar nekaj združenj za ekološko kmetovanje. Lani so ga ustanovili za SV Slovenijo s sedežem v Mariboru in to je tisto, ki ga za kmete s področja Šaleške in Zgornje Savinjske doline priporoča Pavličeva. Vanj je včlanjenih približno 30 kmetij.

"Bio? Pa lepo vas prosim!"

Na območju občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki se (po informacijah Lidije Diklič, z velenjske enote kmetijsko-svetovalne službe), s sonaravnim kmetovanjem ukvarjata Bernarda Vranjek iz Loznice in Ferdo Ocepek iz Podgorja pri Pesju. In kaj pravita o ekološkem kmetovanju?

Bernarda Vranjek: "Že od nekdaj ne uporabljamo pri nas škropiv in drugih ekološko oporečnih pripomočkov. Pridelek je res skromnejši, je pa zato toliko bolj zdrav. Iz izkušnje o osveščenosti glede tega ne morem govoriti. Neosveščeni so tako kmetje kot potrošniki. Prvi stremijo za

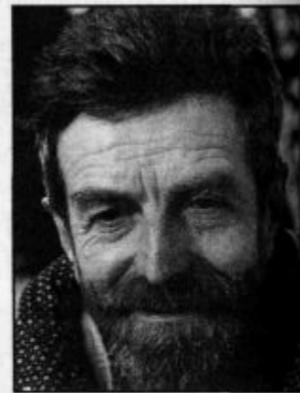

Bernarda Vranjek

količinsko proizvodnjo, drugi med drugim ne zaupajo več, ker je bilo zlorab z oznako bio v zadnjem času že kar nekaj. Sonaravno kmetovanje zahteva veliko znanja, dela, proizvodi so dražji in država bi morala tu dati določeno pomoč. V bistvu smo šele na začetku. Nimamo zakonskih osnov, vemo pa, da je to ena od možnosti za preživetje 10% kmetov ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Sama sem bolj vrtičkarka, se bom pa letos bolj potrudila svoje pridelke spraviti na trg. Če mi je bilo včasih še nerodno, se sedaj na mnenje: "Bio? Pa lepo vas prosim", ne bom toliko ozirala."

Ferdo Ocepek: "Sem član glavnega odbora združenja za ekološko pridelavo za SV Slovenijo s sedežem v Mariboru, z biološkim kmeto-

vanjem se ukvarjam dobro leto. Letos naj bi me obiskala posebna komisija iz Avstrije, saj je v Sloveniji še ni in ocenila, ali se je zemlja že očistila težkih kovin ali ne in podobno. Sam ocenjujem, da je bistvo sonar-

Ferdo Ocepek

avnega kmetovanja v zavesti človeka, da si pošten do samega sebe. Menim, da bi morali osvestiti najprej tiste, ki o tem odločajo in seveda potrošnika. Dokler bo ta kupoval za tolar cenejšo, a manj zdravo hrano, bomo najbrž še na stranskem tiru. Še marsikaj bomo morali v naši državi postoriti, da se bomo sploh približali Avstrijcem, ki so pri sonaravnem kmetovanju precej pred nami. Ekološko poskušam kmetovati na področju površin oziroma rastlinjakov."

■ JP

Zadruga Mozirje

Za biološko kmetovanje ni meril!

Biološko kmetovanje je v tem času pogosta tema pogovorov po vsej Sloveniji; strokovnih in kakšnih drugačnih. Pri tem gotovo ni sta izjema Zgornja Savinjska in Zadrebka dolina, vendar na Zadruzi Mozirje ob tem poudarjajo, da vsej obilici besed navkljub, zaenkrat ni še nobenih točnih opredelitev in meril glede tega.

Vodja kmetijske enote pri Zadruzi Mozirje Ivan Acman pravi, da bi glede na povprečno majhnost slovenskih kmetij, posebej to velja za zgornjesavinjske kmetije, glede na njihovo višinsko in hribovito lego ter še vedno pretežno ekstenzivno kmetovanje, z določeno vrsto biološkega kmetovanja že lahko pričeli. Na teh kmetijah že sedaj ne uporabljajo zaščitnih sredstev, niti sredstev za zatiranje plevela, neznatna je tudi uporaba mineralnih gnojil. Gnojivke marsikje že danes ne morejo uporabljati in takšne kmetije so že danes prisiljene kmetovati na podlagi naravnih danosti. "To je že neke vrste biološko, ali kot radi govorimo, ekološko kmetovanje, saj kmetje na ta način skrbijo

za ohranjanje medsebojne povezanosti naravnih sistemov in za ohranjanje prvotne podobe krajine. Vendar pa bodo morali biti točno opredeljeni tehnološki standardi takšne pridelave in predelave, ki jih v tem trenutku še ni. Prav tako bo moral biti točno določen nadzor tako pridelanih živil na trgu. Samo ekonomski interes bo namreč spodbudil takšno kmetovanje. Takšen izdelek na prodajnih policah bo moral predstavljati le posebej kakovostno dopolnilo ponudbi hrane in imeti zaradi tega primerno ceno, sicer o biološkem kmetovanju ni umestno niti razmišljati," pravi Ivan Acman.

Strokovna svetovalna služba že pripravlja program z omejenimi standardi in merili in že v bližnji bodočnosti naj bi bili znani vsi pogoji za takšno kmetovanje. Verjetno se bo z njimi povečalo zanimanje za biološko kmetovanje, vse to pa bi lahko pomenilo začetek takšnega kmetovanja na področju Zgornje Savinjske in Zadrebke doline. ■ JP

Zgornja Savinjska dolina

Vse več za razvoj podeželja in vasi

Že pred petimi leti je pri ministrstvu za kmetijstvo zaživel projekt "celostnega razvoja podeželja in obnove vasi, CRPOV," ki se je do danes precej uveljavil in na podlagi tega ministrstva obljublja njegovo krepitev, zlasti denarno seveda.

Uresničevanje tega programa ima tri dele. V prvem mora posamezna občina na razpis ministrstva prijaviti področje celotne občine ali njen čisto določen del in se s tem poteguje za sredstva, s katerimi omogoči izdelavo celostnega razvojnega programa za predlagano območje. Če ta sredstva dobi, mora poskrbeti za izvajalsko organizacijo, ki ta program izvede v roku največ enega leta, v tretjem delu pa na tej osnovi

na razpisih kandidira s posameznimi konkretnimi projekti. Pri tem je pomembno, da po oceni obstoječega stanja domačini sami oblikujejo svoje želje, potrebe in možne razvojne usmeritve, seveda v sodelovanju in s pomočjo izbranih strokovnjakov ter ustreznih ustanov.

Možnosti pri tem je veliko. Posamezne projekte namreč lahko izdelajo za izboljšanje komunalne, kmetijske ali turistične infrastrukture, za oživljanje starih običajev, za uresničitev razvojnih usmeritev posameznih kmetij in gospodarstev ter podobno.

Zgornjesavinjsko in šaleško področje se je v minulih letih dokaj dobro vključilo v program CRPOV. Na področju Šaleške doline trenutno uresniču-

jejo tri projekte, na področju Zgornjesavinjske doline pa še nekaj več. Za območje Solčavskega so že pred tremi leti izdelali celostni program in pred dvema letoma uspeli z dvema projektoma za male sirarne, ki sta že uresničena, pred dvema letoma je s celostnim programom uspelo Luče, letos pa občina Ljubno z obsežnim zaselkom Ter. Na podlagi dosedanje uspešnosti in koristnih spoznanj lahko torej pričakujemo še bolj številčno udeležbo na razpisih, torej hitrejši razvoj našega podeželja in vasi.

Najbolj svež primer je torej občina Ljubno z zaselkom Ter, kjer so bili ugodno presenečeni nad zanimanjem in vneemo ljudi, ki živijo in delajo na 54 gospodarstvih. Na nobenem od

dosedanjih štirih sestankov jih namreč ni bilo manj kot 34, posebej pa so se izkazali s številnimi pobudami in načrti. Njihove zamisli so res raznolike, saj segajo od vzreje ovc ali jelenov, do malih sirarn in smučarskih naprav, ki bi jih povezali z bližnjimi Goltmi, idej, katerih uresničitev bi pomenila lepši vsakdanjik, pa je seveda še več. Ker so za to področje posebej boleče cestne povezave, so se odločili, da bodo najprej skušali pridobiti sredstva za posodobitev dveh cestnih odsekov, takoj za tem pa bodo ponudili posamezne projekte, ki jih predlagajo ljudje sami in so vanje pripravljene tudi sovlagati. ■ JP

Viri tople vode v Okonini

Pomoč programa Phare

V občini Ljubno so v minulih letih veliko naporov namenili iskanju zadostnih količin tople vode v Okonini. Dve vrtini do globine 200 metrov je omogočilo ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Obe sta nahajališča tople vode potrdili, za dokončno potrditev dovolj velikih količin za izkoriščanje teh virov s toploto med 30 in 60 stopinjami Celzija pa bi bila potrebna še približno 1000 metrov globoka vrtina.

Zatika se razumljivo pri denarju, zato je občina Ljubno ta projekt prijavila na razpis programa Phare v sklopu prekomejnega sodelovanja na področju turizma. Pri tem je pomembno, da je občina pri tem dobila jasno podporo ministrstva za gospodarske dejavnosti, prav tako pa pismo o nameri, torej podporo občine Bilčovc in njene županje na avstrijski koroški. Takšna podpora je seveda predpogoj za uspeh na razpisu, pomeni dejansko vstopnico za komisijo, ki obravnava vloge in jih zaradi tega jemlje dovolj resno. Dodatna ugodnost pri tem je, da je ljubljanska raziskovalna ustanova GEOKO na podlagi dosedanjih dognanj dobila tudi pisno izjavo geološkega inštituta iz Gradca, da so nadaljnje raziskave utemeljene. Vse to seveda vliva upanje, da bodo raziskave nadaljevali in da bo občina Ljubno z Okonino morda v bodočnosti le dobila svoje terme, kot domačini radi rečejo.

Obenem je občina Ljubno prijavila na razpis za pridobitev sredstev prekomejnega sodelovanja tudi projekt ureditve flosarskega muzeja in tudi pri tem že ima jasno podporo omenjene koroške občine in ustreznih koroških ustanov, prav tako tudi soglasje slovenskega ministrstva za kulturo. ■ JP

Rečica ob Savinji

Navdušujoč čitalniški večer

Bogastvu izvornih zamisli za nove oblike delovanja so člani Turističnega društva Rečica ob Savinji lani dodali novost, ki ji spet ni para na ožjem in širšem območju. Po mnogih desetletjih so namreč na svoj način oživili "čitalniški večer" in znova zadeli v polno. To polnost so potrdili v soboto zvečer z drugo izvedbo in znova dokazali, da vedo, kako je treba spodbujati kulturo v najzlahtnejšem pomenu besede.

Gost sobotnega čitalniškega večera je bil rečiški rojak, zdravnik, univerzitetni profesor, slikar in pesnik dr. Anton Dolenc, tudi predstojnik inštituta za sodno medicino in od lani še častni član TD Rečica ob Savinji.

Dr. Anton Dolenc je izjemen sogovornik in mož z veliko začetnico, mož, ki ima kaj povedati in to je v soboto potrdil v največji možni meri. Z izjemnim smislom za slovensko besedo je prehodil spomine na preteklost, tehtno in kritično spregovoril o sedanjosti in kot vrhunski strokovnjak ter velik

človek razmišljal o prihodnosti. V vseh prisotnih bodo gotovo še dolgo odmevala doživ-

sen po upokojitvi vrnil, o trnovi poti uveljavitve v vrhunskega strokovnjaka in pedagoga, o

Prof. dr. Anton Dolenc je navdušil z močjo svoje pripovedi

ja človeka, ki se je že pred davnimi časi skušal vtihotapiti na čitalniški večer v gostilno Čujež in prav v prostorih te gostilne je v soboto dokazal, da je človek, ki ga je vredno spoznati in poslušati. Spregovoril je o svojih mladostnih letih na Rečici, kamor se bo letošnje je-

spodbudah za svoje umetniško ustvarjanje, predvsem pa je vse prisotne popeljal v razmišljanja o življenju in smrti.

Zares, čudovit večer je bil to, ki sta ga dopolnila Agata Šumnik Zgonc in Marjan Marinšek.

■ Jp

Univerza za tretje življenjsko obdobje Velenje

Znanje, ki bogati in varuje pred samoto

Tri četrte letošnjega, za dvajsetega študijskega leta na velenjski Univerzi za tretje življenjsko obdobje, je že preteklost. V njem 29 delujočih krožkov obiskuje kar 470 študentov, večinoma upokojencev, ki so že spoznali, kako pomembno si je poiskati novo socialno sredino, ko se človek upokojuje, ko se življenjski ritem krepko spremeni. Interes za vpis na Univerzo se iz leta v leto le še večja, letos pa zaradi prezasedenosti niso uspeli vpisati vseh, ki so to želeli. Šolsko leto je bilo zaznamovano tudi z izgubo prostorov, ki so jih pred kratkim spet dobili, še vedno pa nimajo rednega vira financiranja. Kljub zelo skromnim željam.

Erika Veršec, predsednica Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje, nam je najprej z veseljem zaupala, da jim je Mestna občina Velenje pred kratkim dodelila prostore za delovanje. Dobili so jih na stari lokaciji, v Domu učencev, le da so veliko večji. Zato bo lahko nekaj krožkov potekalo kar v novih prostorih, kjer trenutno še čakajo na telefon, podjetje Trend pa jim je posodilo računalnik, za kar so jim zelo hvaležni. »Podjetja in ustanove nam rade odstopajo svoje prostore, ko v njih nimajo svoje dejavnosti. Največ krožkov poteka na osnovnih in srednjih šolah v Velenju.«

Zaradi velikega zanimanja za sodelovanje v študijskih krožkih se že sedaj pripravljajo na novo študijsko leto, ko naj bi prav zaradi velikega zanimanja zaživelo še nekaj novih krožkov. Med najbolj zaželenimi so tisti, ki sodijo v skupino Skrb za lastno zdravje, druga

močna skupina je učenje tujih jezikov, v tretji si nabirajo umetniško-obrtna znanja. Izziv sedanjosti najdejo v računalništvu, retoriki, sadjarstvu, vrtarstvu. »Program je ves čas prilagojen potrebam študentov. Ko razpišemo nov krozek, potrebujemo prostor in usposobljenega mentorja, ker želimo kvaliteto le še dvigovati. Želimo uvesti krožek sodobna kuhinja za eno ali dvočlansko družino, radi bi imeli enomesečne seminarje iz pravno-upravnega vidika, kjer bi se recimo naučili napisati oporoko. Želimo tudi krožek komuniciranja v bližnjem okolju. Odločili smo se, da bomo poskusili uvesti več strokovnih ekskurzij.«

Skromne želje ostajajo želje

Žal pa še vedno ostaja nerazrešeno vprašanje financiranja Univerze, saj so še vedno odvisni od donatorjev, rednega proračunskega vira pa kljub skromnim prošnjam še vedno nimajo.

Da bi lahko nemoteno delali, bi potrebovali milijon tolarjev letno, kar ob vseh mogočih in nemogočih občinskih proračunskih postavkah res ni veliko. »Človek dobi občutek, da je ta dejavnost izključno intimna zadeva upokojencev in da naj bi jo v celoti sami financirali. Do sedaj pretežni del dejavnosti res financirajo upokojenci sami s svojimi prispevki in prostovoljnimi delom. Vse delamo prostovoljno, žal pa je tudi socialna struktura naših upokojencev zelo različna. Veliko je takih, ki imajo zelo nizke pokojnine, veliko je vdov. Mi bi želeli zadržati sistem solidarnosti in nizkih cen, da bi se lahko vsak, ki bi želel izobraževal. To zelo malo stane, žal pa do tega spoznanja tisti, ki imajo denar, še niso prišli.« Že lansko leto so namreč občino prosili za omenjen trajen vir sredstev, pa jim žal ni bil odobren. Upajo, da bodo do jeseni dokazali, da je ta naložba še kako smiselna, saj ljudi ohranja v dobri duševni in telesni kondiciji, družabnost pa še vedno varuje tudi pred depresijo in stresom, boleznima tega prostora in časa.

■ bš

Univerza med letom pripravlja številna družabna srečanja in strokovne ekskurzije, ki upokojencem bogatijo in lepšajo življenje.

Velenjčan in Postojnčanka v Stockholmu

Trg, ki ga ni moč videti

Švedsko glavno mesto je letos kulturna prestolnica Evrope. Med številnimi prireditvami, ki jih Švedski pripravljajo ob tej priložnosti, je bila tudi odmevna delavnica umetnikov iz vseh koncev sveta, ki so na različne načine iskali odgovor na vprašanje, kako sta povezana trg, tržišče in umetnost. Na videz nezdružljive reči, kar se je izkazalo za slabo predpostavko, saj so ideje kiparjev, slikarjev, glasbenikov in drugih umetnikov dokazale, da so še kako povezani.

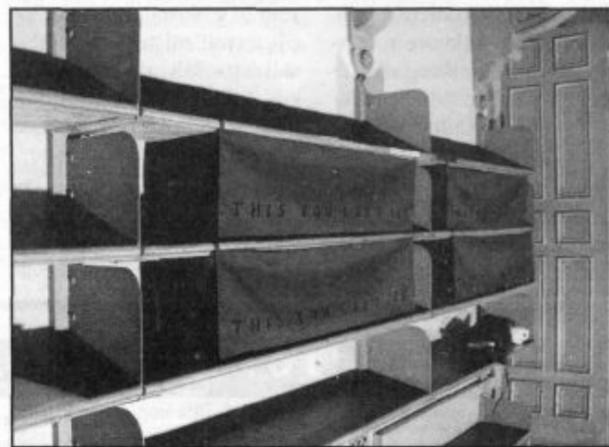
V projektu, ki ga je začetnica, Švedska umetnica Katarina Pilgren poimenovala MARKNADEN (kar pomeni trg, tržišče, market), sta sodelovala tudi mlada umetnika iz Slovenije, ki sta do sedaj nanizala že nekaj skupnih projektov. Velenjčan Boris Oblišar in Postojnčanka Anita Krajnc sta s svojim nenavadnim projektom, imenovanim "This you can't see", navdušila tudi tamkajšnje likovne kritike.

Bila sta edina predstavnik Slovenije, sicer pa je v projektu, ki je potekal v tamkajšnjem svetovnem trgovskem centru (WTC) in opuščnem državnem arhivu, sodelovalo dvanajst izbranih izmed več kot 40 prijavljenih svetovnih umetnikov. Ker je začetnica projekta lani zelo mlada umrla za rakom, je bil ves projekt posvečen prav njej, saj so idejo nadaljevali in izpeljali njen mož in dobri prijatelji. Boris in Anita sta v Stockholmu ustvarjala tri februarjske tedne, po spletu naključij pa sta prvotno zamišljen projekt precej spremenila. Želela sta namreč postaviti inštalacijo iz velike lesene škatle, ki se uporablja za transport blaga, blago v njem pa bi simbolično skrila tako, da bi "box" zalila z voskom in barvami.

Kdo sploh sta Boris in Anita? Boris je likovni pedagog na OŠ Šalek, sicer pa se že dolgo ukvarja z novimi, nenavadnimi materiali v umetnosti, kar je bila tudi tema njegove diplomske naloge. Z Anito, prav tako likovno pedagoginjo, sta se spoznala med

"Nastali projekti so bili zelo različni, vsi pa so iskali odgovor na vprašanje, kako sta povezana trg in umetnost. Predstavljene ideje so bile dobre."

Prostor, v katerem sta Boris in Anita postavila svojo totalno inštalacijo, ju je očaral z zgodovinsko vrednostjo in obliko, kar sta upoštevala v projektu.

študijem. Njun prvi skupni projekt Prostor smo videli tudi v galeriji na Velenjskem gradu (1995), sledili so še številni drugi doma in v tujini. "Vedno se predstavljava z dvema imenoma, ker nisva skupina. Vsak projekt nastaja skozi čiščenje najinih idej. Na koncu ostane prečiščena ideja." Pri vseh skupnih projektih se veliko pogovarjata, iščeta odgovore in jih na koncu udejanjita. Tako je bilo tudi v Stockholmu. Ko sta odhajala, sta imela izdelano idejo za postavitev v WTC. Prava sreča zanju pa je bila, da je bil njun projekt predstavljen v čudovito stavbo državnega arhiva, kjer prvotna ideja ni bila izvedljiva. "Nad stavbo sva bila fascinirana. Par dni

želela. Ljudje, ki so lahko prvič po dolgih letih obiskali zapuščen stavbo, so si podrobno ogledovali škatle, pokukali tudi pod njih, da bi se še sami prepričali, če res ne morejo videti, kaj se skriva v njih. Kot včasih ne moremo vedeti, kaj kupujemo na trgu. In to je bila tudi osnovna ideja, ki sta jo želela Boris in Anita prikazati. "Odziv je bil fenomenalen. Prihajali so številni novinarji, kritiki, ljubitelji umetnosti. Prišli so tudi večkrat. Bili so navdušeni. Da bova idejo izpeljala do konca, bova, ko bo projekt končan, boxe razpršila. Razposlala in podarila jih bova prijateljem."

■ Bojana Špegel

Kulturno društvo Šmartno ob Paki

K svoji ljub'ci v vas

Šmartno ob Paki, 6. in 8. marca – Ni dolgo tega, ko so v dvorano kulturnega doma v Šmartnem ob Paki vabili člani domačega Gledališča pod kozolcem. Vedno uspešno.

Za nedavni praznik 8. marec pa so v omenjeni talijini hram vabili kulturni zanesenjaki, ki jih je okoli sebe zbrala Ema Goršek. K svoji ljubci v vas so naslovili zabavno prireditev, na kateri je nastopilo 32 ljubiteljev igre, petja in zabave iz področja celotne občine Šmartno ob Paki. Njihov nastop so popestrili še člani domače glasbene skupine Debeli grahki in tamburaškega zbora. Na obeh prireditvah je bila dvorana polna. Ene so navdušili domači pevci, pevke in harmonikar, drugim pa je šla bolje v uho glasba Debelih grahkov.

Kaj nam pa morejo, so zapeli ob koncu vsi sodelujoči na zabavni prireditvi K svoji ljub'ci v vas.

■ Tp

Naj gostinski delavec - Mijo Marinovič

"Sedaj bom pa res častil!"

Prišel nam je naproti z nasmehom na ustih. Segli smo mu v roke in ga po pozdravu vprašali, ali je morebiti bilo danes njegov prvo opravilo listanje našega časopisa.

"Danes sem pa res najprej pogledal, kdo je zmagal v vaši akciji Opazili ste jih. Seveda sem bil vesel, ker sem bil to ravno jaz. Vesel zaradi tega, ker očitno gostje cenijo moja prizadevanja za njihovo dobro počutje. Nenazadnje pa v takšni konkurenci osvojiti laskavi naslov tudi ni kar tako," nam je odgovoril Mijo Marinovič iz lokala Kava bar Gorica, ki si je po izboru naših bralcev pridobil naziv naj delavca v gostinstvu.

Povedal je, da so ga vključili v našo akcijo in zanj pridno pošiljali kupone prijatelji, predvsem pa gostje. Mijo takšne pozornosti ni pričakoval, zmaga je bila zanj prvostveno presenečenje. Odločno je zavrnil naš namig o morebitno dobro organizirani "ekipi navijačev". "Dobro so se organizirali sami, brez mene. Nisem nikogar častil, bom pa sedaj najbrž za stalne goste in tiste, ki so me podprli v vaši akciji, pripravil piknik. Na naše vprašanje, po čem ga cenijo

Mijo Marinovič: "Zadovoljen gost je zame najboljša nagrada!"

njegovi gostje, je odvrnil, da bi morali vprašati njih same. Morda po gostoljubnosti, prizadevanjih, da bi bili postreženi kot morajo biti. Mogoče niso prezrli tega, da je kak-

šnega preveč "vinsko utrujenega" gosta sam odpeljal domov, če je bilo potrebno, ali zanj poklical taksi. Simpatije si je morda pridobil tudi zaradi dobre volje, ki jo prenaša na goste. "Nima svoje vrednosti le zlata vilica in nož, velikokrat več doseže prava beseda ob pravem času."

Mijo sam stavi tudi na dolgoletno delo v tem poslu. Po poklicu je gostinski tehnik, svoje delovno mesto pa je ob prihodu v Šaleško dolino najprej našel v Kajuhovem domu v Šoštanju leta 1978. Tu je bil poslovodja, nato ta posle opravljal v hotelu Paka v Velenju, pa znova v Kajuhu, dokler se ni pred petimi leti odločil za samostojnega podjetnika. "Kruh, ki si ga služim v gostinstvu, je velikokrat bolj grenak kot sladek. V lokal prihajajo takšni in drugačni gostje, s takšnimi in drugačnimi težavami, zahtevami. Moraš biti včasih tudi malo psihologa. Ampak, sem zadovoljen, še bolj pa bom, če bodo tako zadovoljni tudi vsi moji gostje. Trudil sem se in še se bom," je ob koncu klepeta poudaril Mijo Marinovič.

Za zmago v rubriki Opazili ste jih, pa seveda naše čestitke!

■ Tp

Vinska Gora

Že 27. srečanje "abrahamovcev"

"Ne zamudite priložnosti za ponovno snidenje nekdanjih sošolcev in prijateljev in si potešite hrepenenje po nečem, kar vam je bilo nekdanj pri srcu," so zapisali na vabilo za 27. srečanje 50-letnikov v Vinski Gori, ki je bilo v soboto, 7. marca. To družabno srečanje vsako leto pripravi tričlanski odbor, ki ga imenujejo vsako leto posebej, prvega, ko so slavili letniki 1920, pa so vodili Ludvik Silovšek, Slavko Brglez in Ivo Rahten, ki je tudi pobudnik srečanj "abrahamovcev."

Udeleženci prihajajo vsako leto iz bližnjih in daljnjih krajev, tudi iz ZR Jugoslavije, Avstrije, Nemčije in ostalih držav. Tudi letos jih je bilo veliko in vsi so uživali v izvrstnem sporedu in ponudbi, ki so jo zagotovili letošnji organizatorji. Vsi so bili zadovoljni in srečni, saj se vsak z Abrahamom sreča le enkrat v življenju in sobotno srečanje bo zato za vse nepozabno.

■ B. Mugerle

PGD Letuš

Priprave na državno tekmovanje

Moška desetina prostovoljnega gasilskega društva Letuš že vrsto let dosega zelo dobre rezultate na gasilskih tekmovanjih širom po Sloveniji. Takšnih, kot so jih lani, pa še nikoli niso dosegli v zgodovini 90-letnega delovanja društva. Najprej so zmagali na občinski ravni, nato še na regijskem tekmovanju, na katerem je nastopilo 45 desetini iz območij Zgornje in Spodnje Savinjske ter Šaleške doline. S tem so si zagotovili pravico nastopa na državnem tekmovanju, ki bo maja letos v Sežani.

Nanj se vrli člani moške desetine že pripravljajo pod vodstvom mentorja Slavka Mikečka. Že za predhodna tekmovanja je bilo potrebnega mnogo odrekovanja in dobre volje, za dobro uvrstitev na državni preizkušnji ga bo še toliko več. Letuški gasilci upajo, da bodo njihova prizadevanja cenili tudi tisti, pri katerih bodo potrkali na vrata. Priprave in samo sodelovanje na tekmovanju namreč ne bo poceni. Brez pomoči pokro-

Čprav bo državno tekmovanje maja, se nanj letuška moška gasilska desetina že vneto pripravila

vitelj pa skromna društvena blagajna tega stroška ne bo zmogla.

■ Tp

Iz društev upokojencev

Društvo upokojencev Pesje

Najmanjše po številu članov

Tokrat vam predstavljamo četrto društvo Medobčinske zveze društev upokojencev Velenje. To je društvo iz Pesja, ki je po številu članov najmanjše in trenutno šteje 270 članov. Društvo so zasnovali leta 1972, redno pa je pričelo delovati leto kasneje po uradni registraciji. Prvi in danes še živeči predsednik društva je bil Leopold Meh.

Glede na številčno majhnost društvo nima pododborov, zato njihovo delo usmerja šest poverjenikov z delom pa raznih zaselkih Pesja. Društvo tudi nima samostojnih kulturnih dejavnosti, zato se člani vključujejo v pevske zборе in druge oblike dejavnosti v Šoštanju in Velenju, delujejo pa tudi pri univerzi za tretje življensko obdobje v Velenju. Zelo dobro društvo in njegovi člani sodelujejo s krajevno skupnostjo in društvu v Pesju. Zelo aktivni so na področju rekreacije in športa. Med ostalim imajo upokojenci vsak ponedeljek od 16. ure dalje na voljo tamkajšnjo telovadnico, telovadbo in razgibavanje vseskozi vodi Marija Žorž, želijo le večjo udeležbo. Društvo ima sedaj pet športnih sekcij in sicer balinanje, kegljanje, streljanje z zračno puško, ribolov in šah.

Društvo je zelo ponosno na vsakoletni piknik za vse upokojence, ki je najbolj obiskan, vsi člani so ga vzeli za svojega, izvajajo ga že od leta 1987 in ga seveda ne mislijo opustiti. Vsako društvo ima pri svojem delu nekaj izvirnega. Posebnost društva v Pesju je izlet z vlakom v razne slovenske kraje. Namenjen je samo upokojencem, zato se ga lahko udeležijo tudi ostali upokojenci iz medobčinske zveze. Letos bodo izlet z vlakom pripravili že tretjič, veliko število udeležencev na prvih dveh pa zagotavlja, da ga bodo pripravili tudi v naslednjih letih. Seveda v društvu preko vega leta organizirajo še več različnih izletov za svoje člane. Poleg tega društvo svojim članom omogoča ugodna letovanja, ki jih organizira medobčinska zveza društev upokojencev, je med ostalim povedal Franc Borovnik, ki društvu predseduje že od leta 1987.

O letošnjem delovnem programu je predsednik povedal: "Programsko in volilno konferenco bomo izvedli v ponedeljek, 23. marca, ko bomo izvolili tudi novo vodstvo društva. Izlet z vlakom načrtujemo konec maja, tokrat pa se bomo poperljali v Belo krajino. Vsakoletni piknik bo konec septembra ali v začetku oktobra, načrtujemo pa še nekaj izletov po domovini in tujini. Seveda se bomo vključevali v vse aktivnosti Medobčinske zveze DU Velenje. Prav tako bomo sodelovali v prireditvah letošnjega tedna upokojencev in se udeležili sklepne prireditve ob njegovem zaključku.

Ob tej priložnosti bi rad povabil vse upokojence, ki še niso člani našega društva, da se nam pridružijo, naše povabilo je - "več nas bo, lepše nam bo." Vrata našega društva so odprta vsak torek in petek od 9. do 11. ure na Podgorski 1 v Pesju," je še dodal predsednik Društva upokojencev Pesje Franc Borovnik.

■ B. Mugerle

Opazili ste jih

Kdo bo naj zdravni(k)ca?

Kot smo že napovedali v prejšnji številki Našega časa, bomo v mesecu marcu za rubriko Opazili ste jih zbirali kupončke za naj zdravni(k)ca. Verjamemo, da je med našimi bralkami in bralci precej takih, ki se želijo svojemu zdravniku ali zdravnici zahvaliti za skrb za njihovo zdravje, ki jo je pokazal ob obisku v ambulanti.

Pravila igre ostajajo enaka. Izpolnite kuponček, ga izrežite in ga pošljite na naslov Naš čas, Foitova 10, Velenje s pripisom Opazili ste jih. Kupončke za naj zdravni(k)ca bomo zbirali samo v mesecu marcu. Hkrati z imenom naj zdravnika, zdravnice bomo seveda objavili tudi ime izžrebanca in ga za njegov trud nagradili s praktično nagrado.

Do zaključka redakcije, v torek, smo že prejeli nekaj predlogov: Aleksandra Žuber, Dušanka Janežič - Blatnik, Jovan Stupar, Sonja Levak - Hozjan, Pavel Grošelj, Nada Hribar.

NAJ ZDRAVNI(K)CA

Glasujem za

Iz

Moje ime in priimek

NaslovPošta

Izpolnjen kupon pošljite na naslov Naš čas, d.o.o., Foitova 10, p.p. 89, 3320 Velenje.

Pero Lovšin pri hiši nasprot' sonca v Velenju: "Mi trije smo najboljši par!"

čvek,
čvek...

Župan Šmartnega ob Paki Ivan Rakun in predsednik občinskega sveta Bojan Kladnik sta povsem "uskaljena" in to kažete tudi navzven. Kot dvojčka se pojavljata na mnogih prireditvah, kar dokazuje, da imata tudi v oblačenju enak okus. Da pa ne bi kdo pomislil, da se oblačita z denarjem iz občinskega proračuna, naj takoj zavrnemo take zlonamerne misli. Rakun in Kladnik sta si obleki plačala iz lastnih sredstev, izbrala pa na istem mestu, a vsak v drugem popoldnevu. Iz zelo zaupnih virov, ki so blizu članom sveta občine Šmartno ob Paki pa smo zvedeli še, da tudi njuni omari skrivata še po en enak primerek moških oblek.

V kaj neki so se tako zamislili trije pomembni velenjski možje, od leve proti desni: mag. Ivan Marin, ravnatelj

Glasbene šole Franja Koruna - Koželjskega, dr.

Franc Žerdin, direktor Premogovnika Velenje in Srečko Meh, župan Mestne občine Velenje? Težko vprašanje? Težko vprašanje!

REZANJE ŠOŠTANJA

SPRETNOST

Razlika med enopartijskim režimom in sedanjo demokracijo je v tem, da danes na videz obstaja upanje, da je mogoče slabe politike na volitvah zamenjati. A ta možnost je, kot rečeno, samo navidezna. Dokaz za to obstaja tudi v šoštanju. Pooseblja ga županov komunalni svetovalec. Mož je bil že v prejšnjem sistemu predsednik svoje krajevne skupnosti, seveda po volji SZDL. Na tem položaju je hitro doumel, da je možno z majhnimi odpustki na levo in desno izvajati velike projekte. Pred prejšnjimi volitvami je bil eden tréih zagovornikov celovitosti takratne občine Velenje in je agitiral za to, "njegova" KS pa je bila tudi ena tistih, kjer so se ljudje izrekli proti samostojni občini šoštanj. Po ustanovitvi občine šoštanj je želel ostati na položaju. In tako se je z nekaterimi drugimi kolegi znašel na volilni listi, ki si je nadela zveneče ime Lista za razvoj podeželja. Ta lista je bila v sporu s SLS, njen najhujši kritik pa je bil vodja ljudske stranke v šoštanju. Kljub temu je lista doživela lep uspeh. Dosegla je ravno toliko glasov kot SLS in tako posadila dva svoja člana v občinski svet. Tako se je naš "primer" kot nosilec Liste za razvoj podeželja znašel v svetu občine šoštanj.

Svojo politično veščino je kmalu pokazal s pridružitvijo k najmočnejši šoštanjski stranki, "Janševim" socialdemokratom. A če bi takrat samo slutili, kako uspešen bo naskok SLS na oblast, potem bi nikoli ne vstopil med "razbijače" šoštanjske kmečke zveze in bi se gotovo že takrat nemudoma priključil eni najmočnejših strank v Sloveniji. Tako pa ga to dejanje najbrž še čaka pred letošnjimi lokalnimi volitvami, kar nakazuje tudi dejstvo, da je eden od dveh svetnikov s te liste po začasni priključitvi pri SDS že vstopil v SLS. Glede na izkušnje pa je možno, da temu ne bo tako in bo ponovljena taktika "razpršitve". Spretnost politike se meri pač po tem, kako dolgo človek ostaja na oblasti, zato ne smemo zametiti, da je županov pomočnik že aboniran na njej, dokler bo sam hotel, saj ima v rokah vrsto vzvodov, ki tako ali drugače odpirajo proračunsko pipico.

Po kuloarjih že nastajajo spiski županskih kandidatov, ki se bodo spoprijeli na letošnjih volitvah. Vendar je star več ali manj jasna. Tisti, ki ima denar, se bo lahko izkazal in kot je nedavno napovedala TV novinarka Lidija Hren, se bo vsak čas odprla sezona postavljanja temeljnih kamnov. Menim, da bi župan le s precej nerodnosti letos jeseni na volitvah izgubil sedanjo funkcijo. Z ohranitvijo te pa bodo politično preživeli tudi vsi njegovi pomočniki.

Na koncu se seveda lahko vprašamo, ali je to slabo. Marsikdo bi rekel, da je sedanja občinska oblast uspešna. Konec koncev je prejšnji proračunski sistem velenjske občine omogočil, da se je v tem mandatu z minimalnim povečanjem proračunov v korist naselij tem zagotovilo kar nekaj stvari, o katerih prej ni bilo mogoče razmišljati. A dejstvo je, da se je večina "prostega" investicijskega denarja v treh letih vendarle prelila v krajevno skupnost, kjer sta doma župan in njegov komunalni pomočnik.

V cinizmu slovenske politike se ljudem zdi to samoumevno. Ob takšnem "prepričanju" pa je vseeno žalostno, da kljub novemu šoštanjskemu cesarju v mestu ni mogoče postaviti niti koša za smeti, če tega ne odredi alfa in omega šoštanjske občine - županov komunalni svetovalec. Takšna je pač "usoda" uspešnih in nezamenljivih politikov v Sloveniji.

Perorez

Praznični praznik

Na letošnji praznik žensk je bilo po slovenskih družinah še več slavnostnih kosil kot običajno. Saj je bil praznik na nedeljo in so žene imele čas se še bolj potruditi, da so za vso družino pripravile kaj slastnega.

Ne pridejo skupaj

Velenjski premogovnik in država še vedno ne prideta povsem skupaj pri načrtih dela za to in naslednja leta. Morda pa imata težave pri usklajevanju zato, ker je Premogovnik že previsoko na evropski in svetovni ravni, država pa še daleč od tega.

Bla, bla, bla

Je pri nas še sploh potrebna kakšna razprava o proračunu? Saj vedno poslušamo enake in tudi iste ljudi, ki se potegujejo za svoje stvari.

Ne razumem dobro

Celjska regija, taka kot jo pač nekateri še vedno pojmujejo, se sicer telefonično tudi

FRKANJE levo in desno

razvija, pa je vseeno to območje s telefoni še manj povezano kot ostali deli države. Pa tako seveda ni čudno, če se na tem nekoč enotnem območju vse slabše slišimo. In predvsem vse manj razumemo.

Mačeha svojih sinov

"Država je mačeha!" še vedno pogosto slišimo. Ampak od svojih državljanov zahteva, da so njeni pravi sinovi in hčere.

Gor gre, dol ne

V razpravah o cenah velenjskih vrtcev se je še enkrat pokazalo: kar se enkrat podraži, tudi koalicija ne zniža. Če koalicija seveda ni na "pravi" strani.

Pivo ne smrdi

Mnogi žalski iskalki zaposlitve gredo raje na pivo, kot da bi se prijavili za ponujeno

delo na hmeljiščih. Pijača nima neprijetnega vonja, znoj pa!

Pred Američani

Naši poslanci se (previdno) niso odločili, da bi mejo dovoljene vinjenosti pri voznikih znižali od 0,5 na 0,3 promile. Menda zato, da ne bi preveč odstopali od Američanov, ki šele postopoma znižujejo z ene promile na 0,8. Ker so nam oni marsikje tako za zgled, ne smemo preveč odkakovati od njihovih standardov.

L - L - L

Iz Ljubljane prihajajo v zvezi s cesto Ljubno - Luče vendarle lepše vesti, da le ne pride spet kakšno neurje in te obljube znova odnese.

Dost' mamo

Čeprav so mnenja o tem, ali je bilo pri izgonu tujecev pred dnevi iz Velenja vse v redu ali ne, je treba povsem razumeti ljudi, ki to podpirajo. Dosti smo plesali kot so nam oni igrali.

Etnološka paberkovanja 57

Kmečki fant nosi zdaj gosposki gvant...

Piše: mag. Jože Hudales

Pozimi so naši predniki vsako leto poskrbeli tudi za obleko. V paberkovanjih smo že zapisali, da so ženske in dekleta celo zimo pridno predle, do pusta ali najkasneje do 19. marca pa je morala biti vsa volna pri hiši spredena. Nato je prejo dobil v roke tkalec; v stoletni pratiki lahko za mesec marec preberemo: "Tkavec mora hiteti, da dovrši, ko se sneg stopi, se prične beljenje." Tudi sicer je veljalo: "ko se drevje beli se beli platno; tudi staremu platno madeže odvzameš, če ga izpostavljaš ven, kakor novo platno." Poleg platna iz lanu so naši predniki izdelovali tudi domače sukno iz volnene preje, ki so jo odnesli k tkalcu in kasneje še valjali, da je bilo sukno povsod enako gostoto in debelo. Vsaj od srede 19. stoletja dalje pa je domače platnarstvo in suknarstvo vse bolj izginjalo in domače platno in grobo sukno - raševino, so ljudje uporabljali le še za delovna oblačila.

Številni sodobniki (med njimi npr. tudi škof Anton Martin Slomšek) so zato tožili nad "prevzetnostjo" kmečkih ljudi, podobno kot pripoveduje stara ljudska pesem, ki so jo poznali tudi v Šaleški dolini:

Oh poglejte vsi ljudje,
Kako zdaj po svetu gre,
Hudo se napuh vojskuje,
vsaka srota prevzetuje.
Kmetško dekle, kmečki fant

Nosi zdaj gosposki gvant.

Tudi najstarejša poročila o noši v Šaleški dolini kažejo, da so v Šaleški dolini že v dvajsetih in tridesetih letih prejšnjega stoletja uporabljali tkanine, ki so jih kupili v trgovinah. Po obšinem poročilu, ki se nanaša na čas od okrog 1824 do 1850 in velja za Savinjsko, "Škalsko" in Konjiško dolino je bila moška noša tedaj takale: "V mojej mladosti (okr. 1840) so nosili jopiče iz modrega sukna. Ob delavnikih je bilo pa vse dobro... Poprej pa, pred kakovimi 50 leti (okr. 1834), je bila noša taka: kratek jopič, po nedeljah iz sukna, po delavnikih iz raševine (iz volne in lanu - mezlan), ali kalmuka (debeli flanela z dvojnim licem). Suknja, katero so nosili po zimi, je bila pri hoji nazaj zapeta. Klobuk je bil volnen, s širokimi vkrakji in nizkim oglavjem. Dežnikov niso poznali; dežja jih je varoval klobuk s širokimi okrajki. Za dom so si nekteri klobuke iz lipovega ličja za deževno vreme pletli. Moški prsnik je bil rudeč, škrlatast, spredej in zadej iz ene in iste robe. Okoli vratu niso nosili ničesa. Srajce s celo ozkim kolerjem so si napravljali iz domačega platna. Hlače jirhnice so segale samo do kolen. Gat niso nosili. Škornji niso segali celo do kolena. Videlo se je torej možem golo koleno. Gumble so si doma delali iz kosti ali iz lesa. Škornji so bili narejeni na kveder ali

na rom in so bili na podplatih vsekrozi z žrebli obiti, da so podplati dalej trpeli. Na petah so nosili nekteri tudi podkve.

Pred kakimi 30 leti (1854) pa so nosili možje in dečki jirhaste hlače in visoke škornje, ki so jih čez koleno vihali. Jirhnice pa so bile na zunanjih živih vse odličene s črnim vojskom (kirasom). Koliko je to dela dajalo krojačem preje ko so take jirhnice obšili, ogladili in olikali. Razun dveh navadnih žepov napravil je krojač na jirhnicaš še tretji ozek žepič na strani ob bedru. V njem so nosili ob praznikih vilice, nož in še kaj več.

Prsnik (telovnik) je bil po zimi žametast, navadno zelo lepo pisan, ali pa črn. Ubožnejši so nosili mašester (mančester - rebričasta bombažna tkanina). Po zimi so nosili možje kožuhe. Po letu pa so imeli bele prsnike iz peketa (pique - bombažna tkanina z vtkanimi reliefnimi vzorci). Na obeh straneh so bile luknjice za gumble, prav gosto ena pri drugi. Gumbi pa so bili na močnej vrvice našiti, navadno iz pack-fonga (zlitina iz bakra, cinka in niklja), včasih srebrni, včasih pa tudi svinčasti, ter so jih lahko na druge prsnike privedali. Na koncu tiste vrvice pa je bil prišit škrlatast trak, precej širok, kakor volovski jezik, ves razrazlan in robčast, in je za dva palca izpod prsnika gledal. Tudi še moram omeniti, da so možki v tem času pod klobuki nosili tenke kapice, katere so po zimi čez ušesa potegovali. Bile so volnene, včasih tudi svilnate in "cofel" je zadej dol visel - vse zelo pisano. Okoli vratu so nosili robce, svilnate ali platnene, rudeče in pisane, ki so se samo spredaj videli zadaj in po straneh je robec pokrival širok srajčni koler (ovratnik) čez zavihnen... Tako je bilo torej pred dobrim stoletjem in pol z "možkimi" nošami v "škalski dolini". Kako so se oblačile ženske pa prihodnjič...

HOROSKOP

OVEN OD 21.3. DO 21.4.

Če boste želeli v prihodnjih dneh uresničiti vse svoje želje in cilje, ki ste si jih zadali, bo dan krepko prekratek. Razen, če se boste odločili, da boste spali še manj, kot spite zadnje čase. Bolje bi bilo, če bi nekaj bremena odložili in si privoščili krepk počitek, najbolje kar počitnice, saj se vam že pozna na zdravju, da je vaša tempo življenja predivji. Že res, da nekaj časa gre, dolgo pa ne, saj imate še vedno manj energije kot si jo želite.

BIK OD 22.4. DO 20.5.

Zadnje čase se več kot je v vaši naravi predajate sanjarjenju. Želite si nežnosti, prav bolešno vam je primanjkuje. Če boste s tem pričeli obremenjevati partnerja in mu vas čas razlagati, kako potrebujete njegovo pozornost, boste dosegli ravno obratno od zelenega. Zato si raje poiščite kakšno zanimivo delo ali hobi, saj prihaja obdobje, ko se boste za povrtu morali spopasti še s spomladansko utrujenostjo. Poskušajte se že prej otresti mladusja.

DVOJČKA OD 21.5. DO 21.6.

Čeprav ste zadnje čase polni energije, se vam zdi, da je vaše življenje postalo puho in enolično. Ozrite se malo naokoli in opozujete ljudi, ki vas obkrožajo? Ali mislite, da se njim dogaja kaj več, če sami ne znajo poskrbeti za svoje dobro počutje. Odgovor je na dloni, zato se potrudite tudi vi. Partner vam bo stal ob strani, zato se odločite v dvojce.

RAK OD 22.6. DO 22.7.

Gluboko v vas so skrili strahovi, o katerih se vam zdi, da ni dobro govoriti. Ali pa tega nečete početi, ker se bojite, da se boste počutili še bolj osamljene, kot se že počutite. Kmalu boste spoznali, da v svojih mislih pretiravate in da stvari sploh niso tako zapletene. Ko boste prišli z besedo na dan, vam bo bistveno lažje, spoznali pa boste tudi to, da ste zmogni več, kot ste se ocenjevali. To vam bo dalo nav elan.

LEV OD 23.7. DO 23.8.

Še vedno boste ugotavljali, da je vaše počutje močno odvisno od fistic, ki vas obkrožajo in vam zaznamujejo dan, saj se boste od njih hitro nalezli tako dobre kot slabe volje. Ne bi bilo slabo, če bi znali prebuditi samozavest, ki ste jo nekako porušili vase. Da bi vam to uspelo, pa boste morali dokončati neko delo, ki vam z nekaj časa ne da mimo spati. Je pa res, da tokrat brez truda ne bo šlo.

DEVICA OD 24. 8. DO 23. 9.

Poskušajte svoj dama pozabiti na težave in naporno delo, ki vam ga zadnje čase nalagajo v službi, saj boste sicer slej kot prej pritegli čutili zdravstvene težave, ki pa bodo povezane z izčrpanostjo in rahlimi zivci. Spraščanje v naravi vam bo zelo pomagalo, pa tudi vesela družba bo pregnala temne oblake. Zato se nikar ne zapirajte med štiri stene, ampak pojedite v naravo in med ljudi. Finančnih težav žal še ne bo kmalu konec.

TEHTNICA OD 24. 9. DO 23. 10.

Pred vami je spet teden, ko sami ne boste prav vedeli, kje bi se lotili dela, da boste lahko postarili vse, kar ste si zadali. Še sreča, da vam bo zdravje dobro služilo, saj bi sicer kar težko zmogli. Tako pa ne boste imeli večjih težav, le slaba volja se vas bo tu in tam polotila, ko boste spet dobili občutek, da nekdo živi na vaših žuljih. Vprašanje je, če stvari ne vidite malce preveč napihnjeno. Partner bo ljubosumen.

ŠKORPIJON OD 24.10 DO 22.11.

Spet si boste uspeli napolniti baterije, uresničiti star sen in se potem zadovoljno predati čisto vsakdanjim opravilom, ki vam bodo po dolgem času celo ugajale. Kako malo človek včasih potrebuje, da je zadovoljen in srecen, kajne? To pri vas ni najbolj pogost pojav, zato uzijte naslednje dni s polno zlica. Za sabo boste potegnili tudi partnerja, ki včasih ob va in muhah ze izgubljajo živce, tokrat pa bo povsem zadovoljen z vami.

STRELEC OD 23.11. DO 22.12.

Vsi v vaši okolici se čudijo, zakaj v zadnjem času tako korenito spreminjate življenjske navade, vam pa je v pravo veselje, da preizkušate svojo voljo. Izkazalo se bo, da ste trdna osebnost, že zelo kmalu pa se vam bodo vaša dejanja obrestovala tudi pri zdravju. Sedaj boste čisto zares spoznali, da si lahko na poti k dobremu počutju pomagata le sami, da vam energije in volje do življenja ne bo dal noben zdravnik. Le tako naprej!

KOZOROG OD 23.12. DO 20.1.

V naslednjih dneh boste zelo zadovoljni s stanjem na svojih bančnih računih. Uspelo vam bo pokriti vse primanjkljaje, ki sicer se niso bili zelo veliki, pa so vas vseeno jezili. Sedaj je tudi pravi čas za večje nakupe, vendar le, če ste pripravljeni nekaj časa zategovati pas, saj boste sicer spet zabredli v težave. Partner vam bo ves čas dajal občutek, da ste mladi in zelo mladostni. Zato mu boste vračali z dvojno mero in obema bo nepopisno lepo.

VODNAR OD 21.1. DO 19.2.

Preveč energije vam poberejo vsakodnevna, skorajda že rutinska opravila. Ste na točki, ko se boste morali odločiti, kako naprej, saj tako, kot je trenutno, dolgo ne bo več šlo. Preveč namreč zanemarjate zasebno življenje, kar pa vam nikakor ni všeč, saj vam pomeni več, kot ste pripravljeni priznati. Če se boste znali posvetiti vašim najbližjim, bo tudi vaše počutje že kmalu veliko boljše.

RIBI OD 20. 2. DO 20.3.

Zadnje čase vam je primanjkovalo energije, o ne skrbite. Zvezde so vas ponovno vzele pod svoje okrilje in kmalu bo boljše. Res pa je, da si boste morali kondicijo izboljšati sami, brez sporta pa boste to težko uresnili. Novica, ki bo prišla že v naslednjih dneh, vas bo zmedla. Po eni strani boste srečni, po drugi pa hudo žalostni, saj se ne boste mogli kar tež noč odločiti, kako naprej. Partner vam tokrat ne bo v prav veliko pomoč, prej breme.

Terme Topolšica

Nagrajenci nagradne križanke Cvetličarne Iris s Pogrebniim podjetjem Tišina,

objavljene v tedniku Naš čas, dne 26. januarja.

1. nagrada: drevesce v lončku - Ana Pirečnik, Skorno 43a, 3327 Šmartno ob Paki

2. nagrada: nagrobna lučka - Nada Vučkovič, Šalek 84, Velenje

3. nagrada: nagrobna lučka - Andreja Tajnik, Topolšica 52, Topolšica
Nagrajenci dobijo nagrade v Cvetličarni Iris, Prešernova 7, Velenje z osebnno izkaznico. Čestitamo!

Nagradna križanka Terme Topolšica

Rešitve, opremljene z vašim naslovom, pošljite na Naš čas d.o.o., Foitova 10, 3320 Velenje s pripisom Terme Topolšica, najkasneje do 23. marca.

- 1. nagrada: kosilo s kopanjem za 2 osebi
- 2. nagrada: 3 ure igranja tenisa
- 3. nagrada: bazen s savno za 2 osebi

OPERA NEMŠKEGA SKLADATELJA RICHARDA STRAUSSA, PO DRAMOLETU O. WILDA	AM. FILM. IGRALKA DEE	NAJVIŠJA GORA TURČIJE	ŽIVALSKA USTNICA	KOVINSKI DEL SMUCKE	PRESEDNIK Ljudske STRANKE	ANTON NOVACAN
GOROVJE V MjanmARU (BURMI)						
TRUD. PRIZADEVANJE FR. PIŠEC (EMILE)						SLOV. MOJSTER GOJA (EDVARD)
POČASNEJŠI, SLOVENSki PLES V TRICETRINSKEM TAKTU	POSLEDICA VENENJA	REKAV ŠKOF. J. LOKI HITER KONJ. TEK			TIBETANSKO GOVEDO	
SPODNJI DEL STOPALA					1	
ZAPREKA NAPOTA			SLOV. KOROŠKI PESNIK, ČASNIKAR IN PREVAJALEC (ANDREJ)	KODER URBAN	PETER ROMANOV	
DALMATINSKI ŠALJIVEC			ANGL. PISATELJ DOYLE		OKUSNA MORSKA RIBA	KRAJ IZGONA V NEKD. CAR. RUSIJI
OSKAR NEDBAL		SKANDIJ TELOVAD. PRVINA, PREMET				AM. PEVKA ZAB. GLASBE (CLEO)
STAROSTA V KAKI DRUŽBI					KORALNI OTOK	
ST. AMER. DRŠALKA ZAYAK					ČASOVNO OMEJEVO TRAJANJE EPOHA	
MADŽAR. MOS. IME, SKLADAT. KODALY					INDUSKI RIVCI KAREL VINDIS	
BOLNIK Z AS-TENIJO					IRSKI BRINOVEC	
AVTOR KRIZANKE R. NOČ	OKRAJSA ZA TOVARIS		STANE VOJK		SKANDIN. MOS. IME	

Kuharske variacije

Sirovi žepki

Potrebujemo: 1 zavitek zmrznjenega listnatoga testa, 10 dkg šunke, 15 dkg sira camemberta, sol, mleto rdečo papriko in 1 jajce.

Odmrznjeno testo razvaljajte tanko in narežite na kvadratke 8x10 centimetrov. Na vsakega položite rezino sira in šunke, malo posolite in posujte s papriko. Preložite v trikotnik, zatrdite in premažite z raztepenim jajcem. Pekač namažite z oljem, potem pa vanj položite žepke. Malce jih prebodite z vilico, potem pa pecite v na 180 stopinj Celzija segreti pečici.

KREKOVA BANKA
ZA VAS

KJER JE VOLJA,
TAM JE POT

Nič ni lepšega kot izpolnjene želje.

S TOLARSKO VARČEVALNO KNJIŽICO

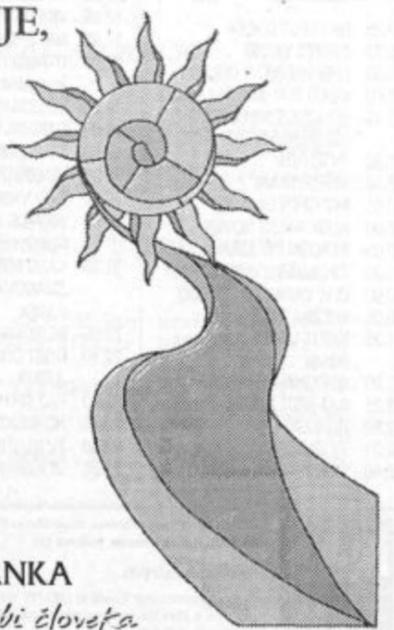
vam jih pomagamo uresničevati.

DONOSNO OBRESTOVANJE,
ZAGOTOVLJENA
DISKRETNOST
IN VSE UGODNOSTI,

ki jih lahko pričakujete od dobre in zanesljive banke.

KREKOVA BANKA

Da bo denar v službi človeka

GIBANJE PREBIVALSTVA**Upravna enota Velenje****Smrti:**

Vid Zalok, roj. 1914, Lopaca št. 36;
Alojz Koželj, roj. 1915, Zadobrova št. 53;
Jakob Gerdej, roj. 1930, Mežica ob Mezi št. 10; Stanislav Šlutej, roj. 1933, Šoštanj, Aškerčeva c. št. 3/b;
Silvija Sešel, roj. 1936, Velenje, Tomšičeva c. št. 21; Ivan Vidic, roj.

1938, Gotovlje št. 206; Ludvik Kolar, roj. 1914, Celje, Cesta na grad št. 35;
Marijan Mušič, roj. 1929, Slovenske Konjice, Liptovska ul. št. 53; Vincenc Ladinek, roj. 1940, Breznica št. 8;
Amalija Krajnc, roj. 1908, Novo Tepanje št. 11/a; Matilda Baumkürhen, roj. 1932, Trnova št. 17/a; Jožefa Orel, roj. 1921, Šoštanj, Metleče št. 41; Marija Budna, roj. 1914, Ljubno

ob Savinji za Ljubnico št. 39; Martin Vas, roj. 1924, Vrbje št. 22.

Upravna enota Žalec**Smrti:**

Jakob Hliš, star 54 let, Griže 65;
Jožef Mežnar, star 82 let, Zakl 12;
Ivan Čede, star 52 let, Založe 60; Ivan Krenker, star 65 let, Završe 95, Slovenj Gradec.

Ob nenadomestljivi izgubi moje najdražje

PETRE KUMER

1989 - 1998

Kar bilo je duši najdražje,
pobrala mi v cvetju je smrt,
zatrla mi nado za nado,
podrla načrt, na načrt.
Srce se v prsih mi topi,
zamaknjeno v nekdajšne dni,
v presrečno dobo cveta -
o zlata, zlata leta!
S. Gregorčič

Hvala vsem, ki ste nama stali ob strani.

Mamica

PETRI

5. 9. 1989 - 2. 3. 1998

Bolečina se da skriti,
solze zatajiti,
le Tebe, draga Petra,
nam ne more nihče več vrniti.

Ati Dušan in stara mama Kristina z družinama

V SPOMIN

Živela je deklica, kdo ve kje -
preveč širok je svet -
živela je deklica - kdaj - kdo ve,
tega je mnogo let.
Zmeraj nemirna kakor nebo
od prvih do zadnjih zvezd,
ujela je v svojo drobno dlan
še svojo in našo povest.

PETRI KUMER

5. 9. 1989 - 2. 3. 1998

Tudi mi, ki v tem trenutku ne najdemo razumnega odgovora na vprašanje, ZAKAJ, smo del te otožne povesti.

Tvoj prazni prostor v učilnici nas bo vedno spominjal nate. Naj prvi zvončki pomladi zvonijo tebi v slovo.

Učenci in delavci OŠ Karla Destovnika Kajuha Šoštanj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in prijateljice

SILVE SEŠEL

1. 11. 1936 - 3. 3. 1998
iz Tomšičeve 21, v Velenju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sosedom za vsa izražena sožalja, darovano cvetje, sveče, darovano mašo ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala tudi medicinski sestri, gospe Teji Jelenko, za lajšanje bolečin ob njeni bolezni, gospe govornici za govor, gospodu duhovniku za opravljen obred ter pevcem in izvajalcem za odigrano Tišino.

Hvala gospodu Usarju za pogrebne storitve.

Žalujoci mož Štefan, hčerka Liljana ter sinovi Danilo, Peter in Pavel z družinami

ZAHVALA

ob smrti

STANISLAVA ŠLUTEJA

18. 10. 1933 - 3. 3. 1998

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena pisna in ustna sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na njegovi prerani zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Bogdanu Menihu, dr. Tomažu Slaviču in osebju Bolnišnice Topolšica za lajšanje bolečin ob njegovi težki, neozdravljivi bolezni. Iskrena hvala pevcem, govornikom, godbi in častni straži Premogovnika Velenje, praporščakom in gospodu župniku za opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: Žena Fani ter vsi njegovi

ZAHVALA

Božji klic je bil močnejši od našega, zato nam je vzel ljubega moža, atija, tasta, očija in pradedija

MARTINA HOHKRAUTA

iz Velenja

29. 11. 1918 - 28. 2. 1998

Tebi ati solza rožce bo rosila,
dokler jih smrt s Teboj ne bo združila.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem M kluba in Tuš- a, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče. Hvala osebju Doma za varstvo odraslih Velenje za skrb in nego ter osebju Splošne bolnišnice Slovenj Gradec. Iskrena hvala govorniku Andreju Volku, gospodu duhovniku za opravljen obred, pevcem iz Šoštanja ter gospodu Usarju.

Za njim globoko žalujejo: žena Rozika, hčerka Stanka z možem Ivotom, vnuka Matjaž in Marko, hčerka Cvetka ter vnukinja Mojca z možem Borisom in pravnuk Jan

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, dedija in pradedija

JANEZA KOLARJA

iz Velenja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sostanovalcem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo osebju Bolnišnice Celje za nudenje zdravstvene pomoči v času njegove bolezni pevcem, govornikom in častni straži Premogovnika Velenje. Hvala vsem, ki ste ga spoštvali in imeli radi. Lepa hvala pogrebni podjetju Tišina.

Žalujoci: žena Marija, hčerke Jožica, Ivica, Marjana, Zdenka z družinami, vnuki in pravnuka

Nepričakovano je umrl mož, oče in brat

ANTON KUMER

iz Škal,
rojen 12. 1. 1930

Z nikomer več ne govorim,
nobeni šali se ne nasmejim,
nobene solze ne izjočem.
Ne čutim več ugodij,
ne bolečin.
Ne poznam več kretenj,
ki jih dela človek,
in ne razumem njegovih besed...

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, njegovim in našim prijateljem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, darovali cvetje, sveče in maše in ga pospremili na mesto večnega počitka. Posebna zahvala Dolfetu in Pavletu za besede slovesa, pevcem škalskega zbora, praporščakom, duhovniku za opravljen obred in pogrebni zavodu Tišina.

Žalujoci: žena Emica, otroka Eva in Iztok, tašča in brati z družinami

Na lastni pogon proti vetru

Matjaž Kovač, Robi Kožar in Miran Beškovnik, trije od štiri članov Šaleškega rafting kluba, četrti Matjaž Tratnik je bil zadržan, so se v petek pojavili v naši redakciji z vrečo fotografij in rekli: "Prišli smo." V to, da bodo, ni nihče dvomil, za njimi pa je bila dolga in vsaj za dva od njih, Kovača in Kožarja, tudi naporna pot. Načeli so jo 19. januarja, ko so se na Dunaju vkrkali v letalo, ki jih je po nekaj postankih pripeljalo do glavnega mesta Čila Santiago de Chile, potem pa sta presedlala na kolo in prečkala Južno Ameriko dobesedno na lastni pogon, s kolesoma. Druga dva sta bila vedno pred njima, saj sta potovala z avtobusom in na štop, ter skrbela, da je na poti "vse štimalo".

Kaj vse so doživljali, spoznavali, občudovali, videli ... na tej poti, bodo v nekaj v prihodnji številki Našega časa razkrili skozi potopis.

Pripravljeni so bili odlično, so povedali ob vrnitvi. Matjaž Kovač, na katerega so največji in najmočnejši vtis naredili Andi in mogočna Aconcagua, ki so še posebej veličastni s čilske strani je imel na koncu poti, ko je bilo v Buenos Airesu za njim in Robijem 1635 kilometrov, celo občutek, da bi se s kolesom lahko spet vrnil na ono stran, nazaj. "Kljub temu, da smo imeli zelo težke vremenske pogoje, el nino je bil tudi z nami neizprosni," je rekel.

Na poti so srečali veliko slovenskih izseljencev, v Argentini so doživeli tak sprejem, da jim je še danes, ko se na to

spomnijo, toplo. "Niti v sanjah si nismo predstavljali česa takega. Sprejeli so nas kot bi jim bili najbližje sorodstvo. Pri njih smo spali, jedli. V Mendoza, kjer smo načrtovali, da bomo dva ali tri dni, cel teden nismo mogli nikamor. Enako se je zgodilo v Buenos Airesu."

Matjaž in Robi sta vsak dan v poprečju kolesarila 125 kilometrov. "Večinoma po vetru v prsi, el nino naju je en dan pošeno namočil. Lažje bi bilo kolesariti z druge strani, a izbrala sva si pač težjo pot. Edine težave, ki sva jih imela, so bile tiste s tovornjaki na cestah. Ti razkazujejo svojo moč in kolesarjev ne upoštevajo kaj dosti," je pripovedoval Robi Kožar.

Kako sta se ekipi dogovarjali, kje se srečata? "Sproti, v smislu: dobimo se čez toliko in to-

Utrinek s poti, od leve proti desni: Miran Beškovnik, Robi Kožar, Matjaž Tratnik in Matjaž Kovač.

liko dni v tem in tem mestu, pred tem in tem hotelom," je povedal Miran Beškovnik. Seveda brez "nesporazumov" ni šlo. "Zmenili smo se, da se dobimo denimo v Mendoza, potem pa smo se dva dni iskali, stanovali pa smo 200 metrov stran eden od drugega. V Buenos Airesu se pa nismo dobro

dogovorili. Matjaž in Robi sta naju potem iskala z avtobusom. Neverjetno, a uzrla sta naju, ko sva midva v parku tuhtala, kje naj ju še iščeva."

Po vsem, kar so pripovedovali, se obeta na teh straneh zanimiv potopis.

■ Milena Krstič - Planinc

Društvo vinogradnikov Šmartno ob Paki

Izredno zanimanje

V delovnem programu letos ustanovljenega društva vinogradnikov ob Šmartnega ob Paki ima skrb za pridobivanje novih znanj in spoznanj s področja vinarstva in vinogradništva posebno mesto. V ta splet prizadevanj 69 članov društva je sodilo tudi nedavno spomladansko obrezovanje vinske trte.

Gost strokovnega predavanja in nato tudi praktičnega prikaza, ki se ga je udeležilo 54 članov društva, je bil mag. Boris Beloglavec, sodelavec Kmetijskega zavoda iz Maribora, njihov gostitelj pa je bil vinogradnik Franc Berdnik iz Malega Vrha.

Na tem strokovnem srečanju so se med drugim dogovorili, da bodo naslednjo aktivnost organizirali predvidoma 24. marca. Takrat naj bi strokovno ocenili lanski vinski letnik.

■ Tp

Za teoretični in praktični prikaz spomladanskega obrezovanja vinske trte so šmarški vinogradniki izrazili precejšnje zanimanje.

Sončni grič na Gorici

Močno vznemirjeni krajani

Prebivalci Sončnega griča na Gorici se že nekaj časa zgražajo nad početjem mladih huliganov, ki se na griču običajno zbirajo pri prijateljih ob koncu tedna. Zlasti jih moti dejstvo, da mladi fantje, običajno seveda vinjeni, vandalsko uničujejo vse, kar jim pride pod roke. To se lepo vidi na podpostaji za ogrevanje in še kje. Med drugim so se že večkrat znesli nad posodami za smeti. Nazadnje je bilo to v soboto, 7. marca, ko so posode s smetmi vred dobesedno razmetali po hribu. Poleg tega se z motorji postavljajo na cesto in ovirajo promet, nekega krajana, ki jih je opozoril, da naj pustijo posode pri miru, pa so menda pretepli in je moral iskati zdravniško pomoč.

Krajani so upravičeno jezni, dodajajo pa, da so že večkrat, tudi v soboto, klicali velenjske policiste, žal pa doslej učinka še ni bilo.

Posledice divjanja mladih prenapetežev

Težko pričakovali nekaj takega

Velenje, 6. in 7. marca – Zveza kulturnih društev Šaleške doline je v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij Slovenije prvič pripravila nekaj takega, kar so si ljubiteljski odski ustvarjalci že dolgo želeli – seminar za začetnike - mentorje in režiserje, ki jih poleg režije zanima še dramaturgija. Vabilu organizatorja se je odzvalo 23 mentorjev iz kulturnih društev in šolskih KUD-ov, in sicer iz občin Žalec, Mozirje, Slovenj Gradec, Mislinja, Ljubno, Gornji Grad, Velenje in Šmartno ob Paki. Seminar je trajal dva dni, prvi dan je potekal v prostorih Mladinskega centra, naslednji dan pa v domu kulture v Velenju.

Alen Jelen (vodja delavnice za dramaturgijo) in Aleš Novak (vodja delavnice za režijo) sta udeležencem seminarja predstavila konkretne težave v tekstu in jih v sodelovanju z njimi nato na odru poskušala rešiti na različne načine. Poleg predvidenih vsebin sta ob koncu "dala besedo" še udeležencem oziroma se z njimi pogovorila o projektih, ki jih ti pripravljajo. In kaj so o seminarju povedali nekateri med njimi?

Aleš Podkrižnik, KD Nagelj Lepa njiva: "Zelo dobro, da je kdo organiziral takšen seminar še kje drugje kot le v Ljubljani. Zelo kakovosten je, dal pa nam je kar nekaj praktičnih izkušenj, ki ljubiteljskim gledališčnikom še kako manjkajo. Dejavnost našega kulturnega društva je v zadnjem času spet živahnejša bolj kot v preteklih letih. K sodelovanju smo pritegnili upokojenega poklicnega režiserja in delo nam gre bolje od rok. Za dobro predstavo danes ne moremo delati vsega sami. Povsod, kjer nastopa naša gledališka skupina, jo občinstvo dobro sprejme. To nam daje novih moči za nadaljnjo ljubiteljsko ustvarjanje na odru."

Mirjam Sušec, Splošna in strokovna gimnazija ŠC Velenje: "Tu sem po naključju in ni mi žal. Na naši šoli pravijo, če si bomo sami kaj naredili, si bomo "sli" kulturo, sicer ne bo nič. Vse je odvisno torej od nas samih. Radi bi, da bi se na gimnaziji spet kaj kulturnega dogajalo. Po odhodu Marka Mandiča prevladuje mrtvilo. Sošolci in sošolke so pripravljene kaj početi. Seminar je zelo dober, navdušil me je, sedaj bom jaz poskušala navdušiti za kulturno dejavnost profesorico, potem pa bomo videli, kako in kaj."

Lidija Volk, OŠ Biba Rock Šoštanj: "Kar tri učiteljice z naše šole, ki se ukvarjamo z dejavnostjo v šolskem KUD-u, smo danes tukaj. Ze tretje leto pripravljamo z našimi učenci igrice. Manjka nam izkušenj o delu na odru in vesela sem, da smo se reševanja določenih odskih težav lotili tako konkretno. Otroci so navdušeni za gledališko dejavnost in tako ni težko doseči zastavljenih ciljev. Pride do kriz, vendar jih rešujemo z dobro voljo. Priložnosti, da se dokažemo, je kar nekaj in povsod, kjer smo jih izkoristili, so nas dobro sprejeli. Lani je naša gledališka skupina Bibe med drugim sodelovala na republiškem Linhartovem srečanju. Sedaj pripravljamo posodobljenega kralja Matjaža."

Iztok Čurči, AG Velenje: "Vesel sem, da imamo končno priložnost za sodelovanje na seminarju za režiserje tudi tisti, ki smo glede tega bili sedaj kar precej zapostavljeni. Prav prijeten je, saj poteka v sproščenem razpoloženju. Pridobili smo ogromno informacij in napotkov za praktično reševanje odskih zapletov. Seminar mi bo pomagal pri boljšem razumevanju težav, ki nastajajo pri pripravi iger. Sam za zdaj nastopam kot igralec. Če pa se mi bo ponudila priložnost, se bom poskušal dokazati tudi z režijo."

■ Tp

ERA na internetu: <http://www.era.si>

ERA Trgovine z živili

KUMARICE BELSAD 680 g 199,90 SIT

KORITO CVETLIČNO 60 cm 225,80 SIT

ZEMLJA 50 l 529,00 SIT

In še 100 drugih izdelkov po izjemno nizkih cenah!